

UG Ravnopravnost

Z r e n j a n i n

Učitelj neznalica i njegovi komiteti

B e o g r a d

IZVEŠTAJ O POLITICI I POSTUPKU STEČAJA

Naše pravo poznaje tri načina prestanka privrednog subjekta. To su: 1) stečaj, 2) likvidacija i 3) statusna promena (pripajanje, spajanje, podela privrednog društva). Dok se stečaj i likvidacija sprovode u posebnim postupcima, kod statusne promene to nije slučaj, iako ona nužno povlači prestanak nekog od svojih učesnika (npr. društva koje se pripaja ili spaja). U statusnoj promeni stečajni upravnik učestvuje samo kad se ona javlja kao način reorganizacije stečajnog dužnika.

Cilj stečaja je najpovoljnije kolektivno namirenje stečajnih poverilaca ostvarivanjem najveće moguće vrednosti stečajnog dužnika, odnosno njegove imovine.

Stečaj se sprovodi bankrotstvom ili reorganizacijom.

Novi Zakon o stečaju je usvojen u decembru 2009, a primenjuje se od kraja januara 2010. godine. Njime su zamenjeni propisi u oblasti stečaja iz 2004. godine.

Ključne novine u sadašnjem Zakonu o stečaju su ustanovljavanje načela stečajnog postupka, definisanje novih razloga za pokretanje stečajnog postupka, ukidanje stečajnog veća (kao jednog od ključnih sudskih organa u toku stečajnog postupka), uvođenje strogih rokova nakon kojih društvo više ne može da vrši bilo koje pravne radnje, uvođenje mogućnosti medijacije, regulisanje prebijanja i netiranja nakon stečajnog postupka, i unapred pripremljen plan reorganizacije.

Načela stečajnog postupka su: načelo zaštite stečajnih poverilaca, načelo jednakog tretmana i ravnopravnosti, načelo ekonomičnosti, načelo sudskog sprovođenja postupka, načelo imperativnosti i prekluzivnosti, načelo hitnosti, načelo dvostepenosti i načelo javnosti i infoormisanosti.

Kao stečajni razlozi definisani su: 1) trajnija nesposobnost plaćanja; 2) preteća nesposobnost plaćanja; 3) prezaduženost; 4) nepostupanje po usvojenom planu reorganizacije i ako je plan reorganizacije izdejstvovan na prevaran ili nezakonit način.

Organi stečajnog postupka su: 1) stečajni sudija; 2) stečajni upravnik; 3) skupština poverilaca; i 4) odbor poverilaca.

Ukidane sudskog veća kao drugostepenog organa iznad stečajnog sudije u opštem stečajnom postupku predstavlja jednu od najvećih novina u zakonu. Sva ovlašćenja koja je ovo telo imalo po prethodnom zakonu sada su prebačena na stečajnog sudiju.

Zaključilo se da je ovaj organ nepotreban korak u stečajnom postupku, koji često nije bio mnogo zainteresovan ili upućen u predmet. Optuživan je za kočenje postupka i gubljenje dragocenog vremena. Međutim, mnogi danas smatraju da je to bio loš potez koji je samo unazadio stečajni postupak i otvorio mogućnosti za samovolju i zloupotrebe stečajnog upravnika.

Ovlašćenja Agencije za licenciranje stečajnih upravnika (Agencija) sada su mnogo detaljnije regulisana. Agencija sada ima potrebne pravne mehanizme za vršenje nadzora nad stečajnim upravicima. Tako, Agencija može da izriče disciplinske mere stečajnim upravicima, uključujući i oduzimanje licence za rad.

Glavni osnov za pokretanje stečajnog postupka svodi se na trajnu nesposobnost dužnika da vrši plaćanja (*test novčanih tokova*). Smatra se da postoji trajna nesposobnost plaćanja ako dužnik ne može da odgovori svodim obavezama u roku od 45 dana od dana dospelosti obaveze.

Još jedan novi razlog za pokretanje stečajnog postupka je prezaduženost dužnika, tj. kada su obaveze dužnika veće od njegove imovine (*test bilansa stanja*).

Stečajni postupak se pokreće i u slučaju kada dužnik ne postupa u skladu sa usvojenim planom reorganizacije, ili ako je taj plan usvojen na prevaran ili nezakonit način.

Svakako jedna od najvećih novina u Zakonu o stečaju je uvođene prava o prebijanju i netiranju nakon stečaja. Naime, u prethodnom zakonu nije bilo reči o prebijanju i netiranju nakon pokretanja stečajnog postupka. U sudskoj praksi sudovi su zauzimali stav da su oba instituta nedozvoljena.

Po novom zakonu, prebijanje je moguće ako je to pravo dobijeno pre otpočinjanja stečajnog postupka (tj. ako su uslovi za prebijanje ispunjeni pre otvaranja stečajnog postupka).

Poverilac koji namerava da iskoristi svoje pravo na prebijanje, mora da prijavi potraživanje i dostavi zvaničnu izjavu o korišćenju prava na prebijanje u periodu predviđenom za prijavu potraživanja poverilaca (taj period ne može bi kraći od 30 dana niti duži od 120 dana od dana objavljivanja otvaranja stečajnog postupka u Službenom glasniku).

U suprotnom, poverilac gubi pravo na prebijanje. Da bi se sprečile zloupotrebe prava na prebijanje, novi zakon takođe predviđa izuzetke kada prebijanje nije dozvoljeno, i to: - ako je poverilac stekao potraživanje u poslednjih šest meseci pre dana podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka, a znao je ili je morao znati da je dužnik nesposoban za plaćanje (i da je prezadužen), i - ako su se uslovi za prebijanje stekli transakcijom koja se može pobijati.

Pored navedenih opštih prava o prebijanju, novi zakon predviđa poseban tretman za post-stečajno netiranje po finansijskim ugovorima zaključenim na osnovu okvirnih ugovora, ukoliko su prava na netiranje iz okvirnih ugovora stečena pre podnošenja zahteva za otvaranje stečajnog postupka.

Netiranje je dozvoljeno u tim slučajevima čak i ako pravo na netiranje nastane nakon podnošenja predloga za otvaranje stečajnog postupka, a samo pravo na netiranje može nastati zbog postojanja stečajnog razloga, podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka ili otvaranja stečajnog postupka. Stoga je poslednji momenat za ispunjene uslova za netiranje datum otvaranja stečajnog postupka. Pravo na netiranje može nastati automatski ili na osnovu obaveštenja poverioca koje dužnik mora primiti

najkasnije tri dana nakon otvaranja stečajnog postupka. Navedena posebna prava o netiranju primenjuju se isključivo na transakcije sa finansijskim derivatima (kao što su svopovi, opcije, fjučersi, forvardi i drugi nestandardizovani finansijski derivati), repo transakcije i zajam hartija od vrednosti.

Po novom zakonu, prebijanje je moguće ako je to pravo dobijeno pre otpočinjanja stečajnog postupka (tj. ako su uslovi za prebijanje ispunjeni pre otvaranja stečajnog postupka).

Poverilac koji namerava da iskoristi svoje pravo na prebijanje, mora da prijavi potraživanje i dostavi zvaničnu izjavu o korišćenju prava na prebijanje u periodu predviđenom za prijavu potraživanja poverilaca (taj period ne može bi kraći od 30 dana niti duži od 120 dana od dana objavljivanja otvaranja stečajnog postupka u Službenom glasniku). U suprotnom, poverilac gubi pravo na prebijanje.

Pobijanje dužnikovih pravnih radnji kojima su oštećeni poverioci regulišu odredbe Zakona o obligacionim odnosima, Zakona o priverenim društvima i Zakona o stečaju. U novom Zakonu o stečaju produženi su rokovi za pobijanje u zavisnosti od vrsta transakcija, i to:

Vrsta transakcije	Raniji period u kojem je bilo moguće pobijanje	Novi period u kojem je moguće pobijanje
Uobičajeno namirenje	3 meseca	6 meseca
Neuobičajeno namirenje	6 meseci	12 meseci
Neposredno oštećenje poverilaca	3 meseca	6 meseci
Namerno oštećenje poverilaca	5 godina	5 godina
Transakcije bez naknade ili uz neznatnu naknadu	3 godine	5 godina

Sa druge strane, interes pravne sigurnosti, naročito u finansijskim transakcijama, naložio je uvođenje novih izuzetaka kada pobijane nije moguće.

Najbitniji izuzetak vezan za pobijanje su transakcije uobičajenog ili neuobičajenog namirenja gde je dužnik za uzvrat primio odgovarajuću naknadu, neposredno ili ubrzo nakon zatvaranja transakcije. Drugi izuzeci kada transakcija ne može da se pobija ostaju nepromenjeni:

(1.) transakcije zaključene radi izvršenja usvojenog plana reorganizacije, nakon otvaranja stečajnog postupka, (2) transakcije potrebne radi nastavljanja poslova preduzetih posle otvaranja stečajnog postupka, i (3) isplate po menicama ili čekovima, ako je druga strana morala da primi isplatu kako ne bi izgubila pravo na regres protiv drugih meničnih ili čekovnih obveznika.

Treba napomenuti da je po novom Zakonu stečajni upravnik obavezan da podnese zahtev za pobijanje kada smatra da su uslovi ispunjeni.

Po novom zakonu, poverioci čija potraživanja su osporena mogu traži rešavanje spora putem medijacije. Glavna prednost medijacije u poređenju sa parnicom je to što ona traje do 30 dana (90 dana u izuzetnim slučajevima), od dana otpočinjanja. Očekivalo

se da će ona doprineti opštem cilju skraćenja stečajnog postupka, međutim suprotno očekivanjima u praksi se koristi veoma retko.

REORGANIZACIJA

Pod reorganizacijom se podrazumeva namirenje poverilaca prema usvojenom planu reorganizacije i to redefinisanjem dužničko-poverilačkih odnosa, statusnim promenama dužnika ili na drugi način koji je predviđen planom reorganizacije.

Plan reorganizacije mogu podneti stečajni dužnik, stečajni upravnik, različni poverioci sa najmanje 30% obezbeđenih potraživanja u odnosu na ukupna, stečajni poverioci koji imaju najmanje 30% neobezbeđenih potraživanja u odnosu na ukupna, kao i lica koja su vlasnici najmanje 30% kapitala stečajnog dužnika.

U praksi, stečajni dužnik je najčešći podnosilac plana.

Pošto poverioci na prvom stečajnom ročištu prihvate procenu stečajnog upravnika o postojanju mogućnosti reorganizacije, stiču se neophodni uslovi za pristupanje izradi Plana.

Plan reorganizacije se sačinjava u pisanoj formi i on mora imati propisan sadržaj koji pored ostalog uključuje obavezni popis mera i sredstava za njegovu realizaciju, listu poverilaca i njihovu podelu na klase, finansijske projekcije poslovanja i druge neophodne elemente.

Rok sprovođenja Plana ne može biti duži od 5 godina.

Predloženi plan reorganizacije se smatra usvojenim ukoliko ga na posebnom ročištu prihvate sve klase poverilaca, a smatra se usvojenim u jednoj klasi ako za njega glasaju poverioci koji imaju običnu većinu potraživanja u toj klasi.

Usvajanjem Plana reorganizacije, stečajni postupak se obustavlja, a sva prava i obaveze poverilaca se definišu isključivo prema njegovim odredbama. Drugim rečima, usvojeni Plan reorganizacije postaje izvršna isprava i smatra se novim ugovorom za izmirenje potraživanja, a njegovim izvršenjem prestaju potraživanja poverilaca utvrđena tim Planom.

Plan reorganizacije koji se podnosi istovremeno sa predlogom za pokretanje stečajnog postupka naziva se unapred pripremljen plan reorganizacije.

Na Unapred pripremljen plan reorganizacije se primenjuje najveći deo zakonskih odredbi koje se odnose i na reorganizaciju u uslovima već uvedenog stečaja, ali između ova dva plana postoje i značajne razlike.

Unapred pripremljen plan reorganizacije u praksi podnosi stečajni dužnik (jer je teško pretpostaviti da bi to mogao da uradi poverilac), uz uslov da već postoji neki od stečajnih razloga.

Treba imati u vidu da se Unapred pripremljeni plan reorganizacije podnosi i usvaja pre izvršene prijave potraživanja i utvrđivanja njihove osnovanosti, zbog čega se mora uvažiti spisak poverilaca sa iznosima potraživanja iz plana. Međutim, upravo zbog toga stečajni sudija može priznati pravo glasa i poveriocu koji nije bio naveden, u cilju sprečavanja moguće zloupotrebe u smislu da u planu svesno budu zaobiđeni pojedini poverioci u korist onih koji su više naklonjeni njegovom usvajanju.

Uz Plan je potrebno pripremiti i vanredni izveštaj revizora sa stanjem poslovnih knjiga najkasnije 60 dana pre podnošenja Unapred pripremljenog plana reorganizacije.

Sledeća značajna osobenost Unapred pripremljenog plana reorganizacije jeste postizanje prethodnog sporazuma dužnika i većinskih poverilaca svake predviđene klase o tome da se njihovi međusobni odnosi urede na način koji se predlaže ovim planom.

Kada se na sazvanom ročištu Unapred pripremljeni plan reorganizacije usvoji, stečajni sudija rešenjem istovremeno otvara stečajni postupak, potvrđuje usvajanje plana i obustavlja stečajni postupak, a Unapred pripremljeni plan reorganizacije postaje izvršna isprava koja se smatra ugovorom za izmirenje potraživanja.

Usvajanjem Plana reorganizacije, stvaraju se zakonske pretpostavke za odstupanje od opštih pravila namirenja potraživanja stečajnih poverilaca. Tim aktom se može izmeniti ne samo obim i način, već i redosled namirenja stečajnih poverilaca.

Osim toga, ovim aktom se mogu iz vršiti statusne promene stečajnog dužnika i preduzeti brojne druge mere u cilju njegove sanacije. Time se stvaraju pravne pretpostavke ne samo za očuvanje pravnog subjektiviteta stečajnog dužnika već i za njegov privredni oporavak i uspešan nastavak poslovanja. Takav ishod stečaja se opredeljuje obostranim interesom stečajnog dužnika i njegovih poverilaca. On je rezultat nastojanja stečajnog dužnika da uprkos pokrenutom postupku stečaja, ili postojanju materijalno pravnih pretpostavki za njegovo pokretanje, očuva svoj pravni subjektivitet i stvori realne preduslove za trajan privredni oporavak.

I stečajni poverioci su zainteresovani za usvajanje plana reorganizacije ako se njime konstituišu bolji uslovi namirenja njihovih potraživanja od onih pod koji ma bi se namirili u postupku bankrotstva. To se postiže ustanovljenjem niza mera koje se saglasno planu reorganizacije preduzimaju prema stečajnom dužniku u cilju stvaranja pravnih i ekonomskih preduslova za nastavak njegovog poslovanja, očuvanje pravnog subjektiviteta i trajni oporavak za sticanje prihoda neophodnih za redovno izmirenje već dospelih, ali i budućih obaveza.

U tom smislu plan reorganizacije predstavlja izraz saglasnosti volja većinskih poverilaca i stečajnog dužnika. Međutim, osobenost plana reorganizacije se očituje u prinudnom protezanju njegovih pravnih dejstava i na manjinske poverice koji su glasali protiv njegovog usvajanja, ili se o njegovom prihvatanju nisu ni izjašnjavali. Zato plan reorganizacije predstavlja sporazum sa pravnom snagom izvršne isprave između stečajnog dužnika i kvalifikovane većine stečajnih poverilaca kojim se modifikuju i konačno uređuju prava svih poverilaca prema stečajnom dužniku i određuje pravni status u kome će stečajni dužnik na staviti sa obavljanjem privredne delatnosti.

To ovom pravnom institutu daje karakter *contradictio in adjecto*, te se on razlikuje od svih drugih sličnih pravnih instituta. Plan reorganizacije se uređuje autonomnom voljom stečajnih poverilaca, ali i zakonom propisanim pravilima o njegovoj sadržini, postupku glasanja i donošenju odluke o prihvatanju. Propisanim zakonskim pravilima se ograničava načelo autonomije stečajnih poverilaca u cilju zaštite pravnih interesa svih učesnika u postupku njegovog usvajanja. Zato se ova pravila moraju poštovati ne samo u izradi plana reorganizacije već i u postupku njegove realizacije. Planom reorganizacije se može izmeniti pravni položaj: a) razlučnih poverilaca; b) stečajnih poverilaca; c) stečajnog dužnika i d) lica koja imaju udela u stečajnom dužniku.

Kod usvajanja plana reorganizacije moraju se kumulativno ispuniti dva zakonom propisana uslova. Prvi, da predloženi plan reorganizacije prihvate sve klase na zakonom propisani način. I drugi, da je tako prihvaćeni plan reorganizacije u skladu sa odredbama Zakona o stečaju. Zakon o stečaju izričito propisuje pod kojim uslovima se smatra da su klase poverilaca prihvatile predloženi plan reorganizacije.

To nije slučaj i sa drugim zakonskim uslovom čijim se postojanjem uslovljava usvajanje plana reorganizacije. Zakonitost usvojenog plana reorganizacije predstavlja opšti uslov i njegove izvršnosti u svim pravnim sistemima. Zakon o stečaju propisuje da tu činjenicu potvrđuje stečajni sudija po službenoj dužnosti (čl.166. st. 1. Zakona). On će odbiti da potvrdi usvojeni plan reorganizacije ako su u njegovoj izradi povređeni imperativni propisi o sadržaju plana reorganizacije, prihvatanju od strane poverilaca, ili pristanku dužnika, pod uslovima da se ti nedostaci ne mogu otkloniti.

Zakon o stečaju ne propisuje mogućnost uskraćivanja potvrde plana reorganizacije po predlogu poverioca. Međutim, stečajni sudija ipak može odbiti da potvrdi usvojeni plan reorganizacije i na predlog poverioca koji se pismeno, ili datom izjavom na zapisnik na ročištu za glasanje o predloženom planu reorganizacije usprotivi njegovom usvajanju, kao i po prigovoru poverioca koji je stavljen u lošiji položaj od onog u kome bi se našao da plan reorganizacije nije usvojen.

Usvojeni i rešenjem stečajnog sudije potvrđeni unapred pripremljeni plan reorganizacije može se osporiti i tužbom, protivtužbom ili prigovorom stečajnog dužnika, odnosno poverioca obuhvaćenog usvojenim planom, kao i poverilaca čija su potraživanja nastala pre usvajanja plana reorganizacije, ako nisu obuhvaćena usvojenim planom reorganizacije.

To je moguće učiniti u roku od godinu dana od dana donošenja rešenja o potvrđivanju unapred pripremljenog plana reorganizacije (čl. 167. st. 5. Zakona). Takva mogućnost pobijanja se dopušta samo u slučaju okončanja reorganizacije po unapred pripremljenom planu. U protivnom, usvojeni plan reorganizacije u toku stečaja može se osporiti samo od strane stečajnog sudije po službenoj dužnosti, ili na inicijativu poverilaca čiji su interesi njime povređeni. U tom slučaju poverioci nemaju ovlašćenje za neposredno pobijanje usvojenog plana reorganizacije podnošenjem posebne tužbe, protivtužbe ili prigovora, iako su njime obuhvaćena nepostojeća potraživanja ili potraživanja utvrđena u iznosu većem od stvarno postojećeg duga stečajnog dužnika.

Ovo iz razloga što je mogućnost pobijanja usvojenog plana reorganizacije podnošenjem posebne tužbe, protivtužbe ili prigovora zakonom rezervisano samo za slučaj kada je reorganizacija okončana usvajanjem unapred pripremljenog plana.

Otuda se usvojeni plan reorganizacije smatra novim ugovorom za izmirenje potraživanja koja su u njemu navedena. Nakon usvajanja i potvrde od strane stečajnog sudije plan reorganizacije stiče pravnu snagu izvršne isprave koja obavezuje sve njegove učesnike. Obveznošću plana reorganizacije nalaže se njegovo izvršenje ispunjenjem svih mera koje obuhvata. Planom predviđene mere se realizuju preduzimanjem odgovarajućih pravnih radnji na način i pod uslovima koji su njime propisani.

Zakonskim pravilima se određuje mogućnost namirenja u iznosu većem od prvobitnog potraživanja, kao i mogućnost konvertovanja potraživanja u akcijski kapital mimo pravila propisanih Zakonom o hartijama od vrednosti. Pravilom prioriteta se uređuje redosled i obim namirenja potraživanja pojedinih klasa.

Izvršenjem plana reorganizacije smatra se da su svi poverioci stečajnog dužnika u potpunosti namireni na način i pod uslovima kako je to propisano usvojenim planom reorganizacije i da nemaju pravo na makakva dopunska potraživanja od subjekta reorganizacije. Oni takav zahtev ne mogu istaći bez obzira na obim namirenja koji je ispunjen u skladu sa izvršenim planom reorganizacije.

Potvrđeni plan reorganizacije stiče pravnu snagu izvršne isprave i smatra se novim ugovorom za ispunjenje potraživanja koja su u njemu navedena.

Otuda stečajni dužnik mora preduzeti sve mere propisane usvojenim i od strane stečajnog sudije potvrđenim planom reorganizacije. Pravilo prioriteta na mirenja i pod kojim se uslovima ono može isključiti propisano je imperativnom odredbom člana 168. Zakona o stečaju.

BANKROTSTVO

Pod bankrotstvom se podrazumeva namirenje poverilaca prodajom celokupne imovine stečajnog dužnika, odnosno stečajnog dužnika kao pravnog lica.

Njegov cilj je prestanak dužnika, kako bi se svi poverioci ravnopravno i u što većoj meri namirili iz imovine dužnika. Namirenje se postiže unovčenjem (prodajom) cele dužnikove imovine. Posledica toga je prestanak pravnog subjektiviteta. To je sekundarni cilj stečaja, te se bankrotstvo sprovodi kad reorganizacija nije moguća ili njen pokušaj ne uspe.

Reč "bankrot" (it. "banca rotta" - prevrnuta klupa) potiče iz srednjevekovnog običaja, po kom se prezaduženom trgovcu tezga okretala naopako, kako bi se označila njegova nesposobnost za trgovinu i, time, izbacio s tržišta.

Iako stečaj obično dovodi do prestanka insolventnog pravnog lica i kao pravnog, i kao ekonomskog subjekta, moguće je da se desi da se ono pravno ugasi, a da ekonomski opstane. Recimo, dužnikovu imovinu ili njen deo u stečaju može da kupi određeno lice, tako da ona nastavi da posluje kao ekonomski subjekt a da dužnik prestane da postoji kao pravni subjekt brisanjem iz registra.

Odluka o bankrotstvu i unovčenje imovine

Do unovčenja stečajne mase dolazi u situaciji kada se stečajni postupak nastavlja bankrotstvom.

Stečajni sudija donosi rešenje o bankrotstvu ako: 1) je očigledno da u roku za podnošenje plana reorganizacije stečajni dužnik ne pokazuje interesovanje za reorganizaciju; 2) na prvom poverilačkom ročištu za to glasa više od 70% stečajnih poverilaca; 3) stečajni dužnik ne saraduje sa stečajnim upravnikom ili odborom poverilaca radi ispunjavanja objektivnih zahteva za pružanje podataka i obaveštenja u skladu sa odredbama zakona o stečaju; 4) stečajni dužnik ne izvršava naloge stečajnog sudije; 5) nijedan plan reorganizacije nije podnet u propisanom roku; 6) nijedan plan reorganizacije nije usvojen na ročištu za razmatranje plana reorganizacije.

Način unovčenja

Prodaja imovine vrši se javnim nadmetanjem, javnim prikupljanjem ponuda ili neposrednom pogodbom. To znači da postoje tri načina prodaje imovine stečajnog dužnika. Pri određivanju načina prodaje stečajni upravnik će se rukovoditi okolnostima konkretnog slučaja, imajući u vidu da je za prodaju imovine, pojedinačno

ili grupno, optimalni izbor prodaja javnim nadmetanjem. U slučaju prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica ili prodaja funkcionalnih poslovnih delova stečajnog dužnika prodaja javnim prikupljanjem ponuda je racionalniji izbor. Prodaja neposrednom pogodbom može se sprovesti samo ako je prethodno pribavljena saglasnost odbora poverilaca za ovaj način prodaje, a stečajni upravnik će joj pristupiti u slučajevima kada priroda imovine uslovljava posebne karakteristike potencijalnih kupaca ili potrebu da se postupak prodaje sprovede u najkraćem mogućem roku.

Ako se prodaja vrši javnim nadmetanjem ili javnim prikupljanjem ponuda, stečajni upravnik je dužan da oglasi prodaju u najmanje dva visokotiražna dnevna lista koji se distribuiraju na celoj teritoriji Republike Srbije i to najkasnije 30 dana pre dana određenog za javno nadmetanje ili dostavljanje ponuda. Oglas naročito sadrži uslove i rokove prodaje, podatke o tome kada i gde potencijalni kupci mogu da vide imovinu koja se prodaje.

Prodaja neposrednom pogodbom može se izvršiti isključivo ako je takav način prodaje unapred odobren od strane odbora poverilaca. Ova metoda omogućava stečajnom upravniku da direktno pregovara o uslovima prodaje s kupcem. Pre zaključenja prodaje svim zainteresovanim poveriocima se mora dostaviti obaveštenje u kome su navedeni uslovi prodaje, kako bi im se pružila mogućnost da podnesu prigovor. Ako u zakonskom roku ne bude bio podnet prigovor može se zaključiti ugovor o prodaji sa izabranim kupcem.

Postupak prodaje

Svoju obavezu pristupanja unovčenju stečajne mase bez odlaganja stečajni upravnik započinje izborom načina unovčenja, odnosno izborom metoda prodaje.

Kriterijume kojima će se stečajni upravnik rukovoditi pri izboru načina prodaje, kao i detaljno uputstvo o samom vršenju prodaje propisani su nacionalnim standardima o upravljanju stečajnom masom koje je doneo ministar za privredu Vlade Republike Srbije. Nacionalni standard broj 5. govori o načinu i postupku unovčenja imovine stečajnog dužnika.

Na osnovu člana 133. Zakona o stečaju, stečajni upravnik je dužan da stečajnom dužniku, stečajnom sudiji, odboru poverilaca, poveriocima koji imaju obezbeđeno potraživanje na imovini koja se prodaje i svim onim licima koja su iskazala interes za imovinu bez obzira po kom osnovu, dostavi obaveštenje o nameri, planu prodaje, načinu prodaje, rokovima prodaje i obaveštenje o proceni celishodnosti najkasnije 30 dana pre predloženog datuma javnog nadmetanja, odnosno 15 dana pre dana održavanja prodaje javnim prikupljanjem ponuda ili neposrednom pogodbom.

Stečajni dužnik i poverioci mogu podneti prigovor na predloženu prodaju najkasnije u roku od 10 dana pre predloženog datuma prodaje ili prenosa, ako za njega postoji pravni osnov. Osnov za prigovor može biti prevara, pristrasno ponašanje stečajnog upravnika, nepotpuno dato obaveštenje ili bilo koji drugi razlog iz koga proizlazi da je stečani upravnik vodio postupak prodaje na štetu stečajne mase. O prigovoru odlučuje stečajni sudija. Prigovor ne zadržava prodaju, osim ako stečajni sudija ne odluči drugačije.

Ako je imovina bila predmet obezbeđenja potraživanja jednog ili više razlučnih poverilaca iz ostvarene cene prvenstveno se namiruju troškovi prodaje koji uključuju i nagradu stečajnog upravnika, a iz prostalog iznosa isplaćuju se različni poverioci čije je potraživanje bilo obezbeđeno prodatom imovinom u skladu sa njihovim pravom

prioriteta. Namirenje razlučnih poverilaca mora biti u roku od 3 dana od dana kada je stečajni upravnik primio sredstva po osnovu prodaje imovine. Ako posle namirenja razlučnih poverilaca preostanu sredstva, celokupan preostali iznos ulazi u stečajnu masu i deli se stečajnim poveriocima, u skladu sa odredbama zakona koje se odnose na deobu.

Kada kupac isplati cenu, na kupca se prenosi pravo svojine na kupljenoj imovini bez obzira na ranije upise i bez tereta, kao i bez ikakvih obaveza nastalih pre izvršene kupoprodaje, uključujući i poreske obaveze i obaveze prema privrednim subjektima pružaocima usluga od opšteg interesa koje se odnose na kupljenu imovinu. Stečajni sudija će rešenjem konstatovati da je prodaja izvršena i naložiti odgovarajućem registru upis prava svojine i brisanje tereta nastalih pre prodaje, odnosno upis drugih prava stečanih prodajom.

Procena

Pre nego što pristupi prodaji imovine stečajnog dužnika, stečajni upravnik vrši procenu vrednosti imovine. Procenjena vrednost za potrebe prodaje imovine stečajnog dužnika je vrednost određena od strane stečajnog upravnika, zasnovana na likvidacionoj vrednosti predmetne imovine.

Likvidaciona vrednost predstavlja novčani iznos koji bi se ostvario pojedinačnom prodajom delova imovine na datom tržištu u kratkom vremenu. Stečajni upravnik svoju procenu može zasnovati i na proceni veštaka. Procenjena vrednost dužnika kao pravnog lica ili dela dužnika kao funkcionalne poslovne celine, zasniva na se na profesionalnoj proceni tržišne vrednosti pravnog lica/dela pravnog lica, izvršenoj od strane angažovanog stručnjaka, osim ako stečajni upravnik poseduje stručne kvalifikacije za samostalno vršenje takve procene.

Dakle, osnovni standard u procenjivanju vrednosti je tržišna vrednost imovine, iste ili slične funkcionalnosti na datom tržištu (likvidaciona vrednost). Cena po kojoj je imovina pribavljena ili vrednost koju ona ima u finansijskim knjigama nema uticaja na utvrđivanje strategije prodaje. U slučaju prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica ili funkcionalnih poslovnih delova stečajnog dužnika, procena mora da prikaže da je ovaj vid prodaje povoljniji, odnosno da je procenjena vrednost pravnog lica ili funkcionalne celine veća od procene ukupne vrednosti pojedinačnih delova imovine.

Zakon o stečajnom postupku ne propisuje način vršenja procene od strane stečajnog upravnika, ali je način vršenja procene propisan nacionalnim standardom o načinu i postupku unovčenja imovine stečajnog dužnika.

Prodaja stečajnog dužnika kao pravnog lica

Predmet prodaje može biti stečajni dužnik kao pravno lice, uz saglasnost odbora poverilaca i uz prethodno obaveštavanje razlučnih poverilaca. Prodaja stečajnog dužnika kao pravnog lica ne može se vršiti suprotno odredbama zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Posle prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, stečajni postupak se u odnosu na stečajnog dužnika obustavlja. Novac dobijen prodajom stečajnog dužnika ulazi u stečajnu masu i stečajni postupak se u odnosu na ovako dobijenu stečajnu masu nastavlja namirenjem stečajnih poverilaca. Posle prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, bivši stečajni dužnik održava svoj pravni subjektivitet i nastavlja svoje poslovanje bez oznake "u stečaju".

Bivši stečajni dužnik dobija novog vlasnika - osnivača, a to je kupac. Za potraživanja prema stečajnom dužniku koja su nastala do obustave stečajnog postupka ne odgovaraju poveriocima ni kupac ni bivši stečajni dužnik. Kupac stiče vlasništvo nad dužnikom kao pravnim licem, bez ikakvih tereta nastalih do obustave stečajnog postupka.

Stečajna masa bivšeg stečajnog dužnika nema pravni subjektivitet. Međutim, stečajna masa poseduje stranačku sposobnost, i to kako u stečajnom postupku, tako i u posebnim parničnim postupcima koji se vode radi utvrđenja osporenog potraživanja stečajnih poverilaca prema stečajnom dužniku odnosno radi namirivanja potraživanja stečajne mase prema dužnicima stečajne mase.

U slučaju kada je stečajni dužnik prodat kao pravno lice, razlučni poverioci koji su imali razlučno pravo na bilo kom delu te imovine, imaju pravo prioriteta u deobi sredstava ostvarenih prodajom, prema rangu prioriteta koji su stekli u skladu sa zakonom, a srazmerno procenjenom učešću vrednosti imovine koja je predmet razlučnog prava u odnosu na procenjenu vrednost pravnog lica. To znači da se obezbeđena potraživanja u svakom slučaju namiruju pre neobezbeđenih potraživanja.

ZLOUPOTREBE

STUDIJA SLUČAJA „SRBOLEK“ AD – U STEČAJU

Nekada vrlo uspešno preduzeće, priznato u širim okvirima SRBOLEK AD, osnovano je još 25. novembra 1945. godine za proizvodnju i promet lekova. Svi problemi ovog preduzeća počeli su sa privatizacijom. Novi vlasnik Jovica Stefanović – Nini je u prutvoru, a subjekt privatizacije je u stečaju. Iz teksta podnesaka koji je pisao naš pravni tim može se videti suština problema i zloupotreba.

PRIVREDNOM SUDU U BEOGRADU

ZA

PRIVREDNI APELACIONI SUD

Posl. broj 1 St. 391/11

Ž A L B A

na Rešenje Privrednog suda u Beogradu 1 St. 391/11 od 19.07.2013.godine

Rešenjem Privrednog suda u Beogradu 1 St. 391/11 od 19.07.2013. godine, **ODBAČEN JE** predlog **Milorada Savića iz Beograda – Zemun**, Ul. Branka Plećaša 35 – člana Odbora poverilaca „**SRBOLEK“ AD u stečaju**, iz Beograda, kao predstavnika bivših radnika od 11.07.2013.godine, za razrešenje stečajnog upravnika Dragana Perkovića.

Dokaz: Rešenje Privrednog suda 1 St.391/11 od 19.07.2013.godine.

Milorad Savić iz Beograda-Zemun, ul. Branka Plećaša 35, JMBG 1003952710098, l.k.reg.br. 003756042 PU za Beograd, je u međuvremenu zbog zdravstvenih problema preneo svoja ovlašćenja u Odboru poverilaca „SRBOLEK ” AD – U STEČAJU na posebnog punomoćnika **Zorana Gočevića iz Beograda**, ul. Bulevar kralja Aleksandra 378, JMBG 1106957710219, l.k. reg.br. 004048345 PU za Beograd, koji je takođe poverilac u ovom stečajnom postupku i predsednik Udruženja akcionara i bivših radnika SRBOLEKA, na osnovu Posebnog ovlašćenja overenog kod Prvog osnovnog suda u Beogradu pod Ov. I br. 135247/2013 od 18.06.2013. godine, koje je predato pisarnici Privrednog suda u Beogradu, dana 22.07.2013. godine, te punomoćnik za podnošenje žalbe, dostavlja sudu overeno Posebno punomoćje u fotokopiji i opreza radi, advakatska punomoćja potpisana od strane oba navedena lica, Milorada Savića iz Beograda i Zorana Gočevića iz Beograda..

U prilogu: Posebno punomoćje u fotokopiji sa prijemnim pečatom suda i advokatsko punomoćje za ulaganje žalbe.

Rešenje se pobija U CELINI zbog:

- 1) bitne povrede postupka,
- 2) pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i
- 3) pogrešne primene materijalnog prava

Bitna povreda odredaba parničnog postupka sastoji se u nedostacima rešenja zbog kojih se ne može ispitati, tako što u rešenju nisu navedeni razlozi o bitnim činjenicama a navedeni razlozi su nejasni i protivrečni, o bitnim činjenicama postoji protivrečnost između onoga što se u razlozima rešenja navodi o sadržini isprava i samih tih isprava, zapisnika ili dokaza, shodno odredbi iz člana 374. stav 2 tačka 12) Zakona o parničnom postupku.

Pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje ogleda se u tome što nisu tačno utvrđene

činjenice koje su od uticaja na rešenje ovog zahteva, a koje se odnose na ozbiljne nepravilnosti u radu organa stečajnog postupka. Takođe se pogrešno primenjuje materijano pravo, na šta je član Odbora poverilaca Milorad Savić više puta ukazivao stečajnom upravniku i stečajnom sudiji i to:

1) Organi stečajnog postupka, navedeni u članu 17. Zakona o stečaju rade nezakonito. **ODBOR POVERILACA „SRBOLEK” AD** – u stečaju, koji je veoma važan organ za pravilno i zakonito sprovođenje stečajnog postupka ima samo jednog zakonitog člana, a to je predstavnik biših radnika i akcionara Milorad Savić, koji je više puta ukazivao da Odbor poverilaca „SRBOLEK“ AD – u stečaju radi NEZAKONITO i da nezakoniti odbor poverilaca može donostiti samo NEZAKONITE ODLUKE.

U članu 38. stav 7. Zakona o stečaju navedeno je: „Članu odbora poverilaca čije je potraživanje stečajni upravnik osporio u celosti ili u delu koji predstavlja najmanje dve trećine prijavljenog potraživanja i koji nije pokrenuo parnicu u zakonom predviđenom roku i o tome obavestio stečajnog upravnika ili je takva parnica pravnosnažno okončana u korist stečajnog dužnika **PRESTAJE ČLANSTVO U ODBORU.**”

Dakle, shodno navedenoj odredbi iz člana 38. stav 7. Zakona o stečaju, **NEZAKONITO PRISUSTVUJU I GLASAJU U ODBORU POVERILACA, još od prve i jedine Skupštine poverilaca:** **1) DELTA FARM** - koje zastupa **Rade Basta** kao predsednik odbora poverilaca, čije je potraživanje od 47.656.466,00 dinara, sa kamatom od 9.159.601,08 dinara osporeno u više od 2/3 prijavljenog potraživanja, tako da priznato potraživanje iznosi samo 8.500.578,35 dinara, a osporeno 39.155.878,65 dinara i osporena kamata od 9.159.601,08 dinara (br. 37. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **2) MD NINI NIŠ** – koga u odboru poverilaca zastupa advokat **Ljiljana Živković** čije je prijavljeno potraživanje od 342.529.735,27 dinara osporeno u celosti (br. 102. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **3) PIVARA NIŠ** čije je prijavljeno potraživanje 14.038.863,86 dinara, sa kamatom od 4.635.792,77 dinara, a priznato 3.271.048,96 dinara sa kamatom od 1.075.211, 81 dinara, tako da je osporeno 10.767.814,90 dinara sa kamatom od 3.560.580,48 dinara, što predstavlja više od 2/3 prijavljenog potraživanja (br. 60. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **4) JAKA 80 SKOPLJE**, čije je prijavljeno potraživanje 94.026.043,12 dinara osporeno u celosti (br. 307. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **5) NINI NIŠ EXPORT-IMPORT** čije je prijavljeno potraživanje od 54.499.480,92 dinara osporeno u celosti (br. 93. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) i **6) NINI KOZMETIKA** čije je prijavljeno potraživanje od 212.319,48 dinara osporeno u celosti (br. 95. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca).

Dokaz: 1.) Liste prijavljenih i osporenih potraživanja stečajnog upravnika br. 37, br. 102, br. 60, br. 307, br. 93 i br. 95. 2.) Zaključak suda o listi utvrđenih i osporenih potraživanja nakon ročišta za ispitivanje prijavljenih potraživanja 1 St.391/11 od 21.12.2011.g.

2) Već je rečeno da je sednica **SKUPŠTINE** poverilaca održana samo jednom, dana 18.07.2011. godine, iako je shodno njenim ovlašćenjima iz člana 37. st. 2, st.3. i st.4. Zakona o stečaju (izbor i opoziv odbora poverilaca, razmatranje izveštaja stečajnog upravnika o toku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase i razmatranje izveštaja Odbora poverilaca) bilo **NEOPHODNO** da se organizuje više puta.

Dokaz: Zapisnik sa prve sednica **SKUPŠTINE** poverilaca održane dana 18.07.2011. godine.

3) Odbor poverilaca od 25. januara 2012. godine radi **NEZAKONITO** iz razloga što je na Skupštini poverilaca ispred poverioca **NELT** za člana Odbora izabran **Zdravko**

Punišić. Umesto njega je na četvrtoj sednici Odbora učestvovao Lazar Pelivanski koji za učestvovanje u radu Odbora poverilaca nije priložio POSEBNO PUNOMOĆJE, potrebno na osnovu člana 39. stav 6. Zakona o stečaju.

Dokaz: Zapisnik sa sednice Odbora poverilaca od 25.januara 2012.godine

Stečajni upravnik je tek 22.02.2013. godine dostavio punomoćje od 24.01.2012. godine, kojim stečajni poverilac NELT ovlašćuje Lazara Pelivanskog za zastupanje pred Odborom poverilaca „SRBOLEK” AD - u stečaju, bez odluke Odbora o kooptiranju novog člana i bez konstatacije u zapisniku sa sednice održane 25.01.2012.godine.

Posebno punomoćje, koje je bilo uslov za zastupanje Lazara Pelivanskog, nikada nije dostavljeno niti overeno, a punomoćje koje je dao NELT se ni u kom slučaju ne može smatrati posebnim punomoćjem, u smislu člana 39. stav 6. Zakona o stečaju.

Mandat kooptiranom novom članu odbora poverilaca može da traje, shodno članu 38. stav 8 Zakona o stečaju „do PRVOG NAREDNOG ZASEDANJA SKUPŠTINE poverilaca na kojoj će se izabrati novi član tog odbora”. Pošto nije bilo narednog zasedanja skupštine poverilaca, nema ni zakonitog kooptiranja.

4) Član Odbora poverilaca Ljiljana Živković iz Niša nije prisustvovala ni jednoj sednici Odbora poverilaca i ne izvršava obaveze propisane Zakonom o stečaju, te je morala da bude razrešena od strane skupštine poverilaca ili stečajnog sudije, shodno odredbi iz člana 38. stav 6. Zakona o stečaju.

5) Odbor poverilaca je na petoj sednici, održanoj dana 01.06. 2012. godine prihvatio ostavku Vladana Divca u odboru poverilaca, ispred poverioca DIV PROTECT TEAM i prihvatio predlog da se stupi u kontakt sa stečajnim poveriocem GALENIKA i da se njihov predstavnik kooptira u odbor poverilaca, umesto Vladana Divca. Pošto GALENIKA nije prihvatila da kooptira svog predstavnika u Odbor poverilaca, Vladan Divac je NEZAKONITO nastavio da prisustvuje sednicama.

Dokaz: Zapisnik sa sednice Odbora poverilaca od 01. juna 2012.godine

6) Zbog navedenih nezakonitosti u radu Odbora poverilaca, Zaključkom Privrednog suda u Beogradu Broj: 1 St.391/12 od 09.05.2013. godine, USVOJEN JE KAO OSNOVAN prigovor da je nezakonit postupak prodaje i Odluka Odbora poverilaca, kojom se daje saglasnost na prodaju nepokretnosti poslovnog objekta u Beogradu, ul. Sarajevska br. 82 - 84, sa pripadajućim kancelarijskim nameštajem, opremom i sitnim inventarom, označena u Oglasu o prodaji od 11.02.2013. godine kao celina I, ponuđaču „PAVGOROD” DOO iz Foče, za ponuđenu kupoprodajnu cenu od 236.000.000,00 dinara.

Ako je Zaključkom Privrednog suda Broj: 1 St.391/12 od 09.05.2013.godine usvojen kao osnovan prigovor da je nezakonit postupak prodaje i odluka Odbora poverilaca,

zbog navedenih nepravilnosti u radu Odbora poverilaca, kako onda mogu biti zakonite sve naredne odluke Odbora poverilaca, sa istim nezakonito postavljenim članovima?!

Dokaz: Zaključak Privrednog suda u Beogradu Broj: 1 St.391/12 od 09.05.2013.godine

7) Shodno odredbi iz čl. 49. stav 1 Zakona o stečaju, poverioci koji imaju založno pravo imaju pravo na prvenstveno namirenje iz sredstava ostvarenih **PRODAJOM IMOVINE NA KOJOJ SU STEKLI TO PRAVO**, što NE ZNAČI PRODAJOM CELOKUPNE IMOVINE **zbog čega je STEČAJNI UPRAVNIK** bio dužan da izdvoji nepokrenu imovinu na kojoj razlučni poverilac ČAČANSKA BANKA A.D. ima upisanu hipoteku, **od oko 1100 m2**, u skladu sa Založnom izjavom za odobrene kredite od 07.03.2008. godine, 16.06.2008. godine i 25.07.2008. godine i to: - STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, postojeća na kat. parc. br. 1396/1, broj zgrade 1, površine osnove 168 m2, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA-portirnica uz Savsku ulicu, postojeća na kat. parc. broj 1396/1, broj zgrade 2, površine 20 m2, Sarajevska 82, broj etaža Pr, - STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, ugao Sarajevske, Drinske i Savske, postojeća na kat. parc. broj 1400, broj zgrade 1, površine osnove 829 m2, Sarajevska 84, broj etaže Pr+4, - POSLOVNA ZGRADA ZA KOJU NIJE UTVRĐENA DELATNOST ulaz iz Savske, radionica, postojeća na kat. parc. broj 1400, broj zgrade 2, površine osnove 152 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA, postojeća na kat. parc. broj 1400, broj zgrade 3, površine 62 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr.

Na osnovu stava 2 navedenog člana 49. Zakona o stečaju: „Poverioci iz stava 1.ovog člana (poverioci koji imaju založno pravo) nisu stečajni poverici. Ako je iznos njihovog potraživanja veći od iznosa sredstava ostvarenih prodajom imovine **NA KOJOJ SU STEKLI RAZLUČNO PRAVO, pravo na namirenje za razliku u visini tih iznosa ostvaruju kao stečajni poverici.**“

Dokaz: 1) Ugovori o kreditu od 07.03.2008. godine, 16.06.2008. godine i 25.07.2008. godine 2) Založna izjava

Na osnovu predmetne izvršne vansudske hipoteke ČAČANSKA BANKA AD **NEMA PRAVO DA ZAHTEVA PRODAJU svih 4500 m2**, sa pripadajućim zemljištem od **oko 20 ari (koje nije ušlo u oglas) po ceni od 2,3 miliona EUR**. Kada je ova Banka prvi put oglasila prodaju 1100 m2 nad kojima ima hipoteku, tražila je cenu od 3.294.697 EUR. Takvim nezakonitom prodajom celokupne imovine iz koje bi se mogao naplatiti samo razlučni poverilac, **NARUŠIO BI SE RAVNOPRAVAN POLOŽAJ POVERILACA ISTOG ISPLATNOG REDA I SRAZMERNO NAMIRENJE OSTALIH STEČAJNIH POVERILACA i ne bi bilo imovine iz koje bi se bivši radnici mogli obešteti, iako se nalaze u prvom isplatnom redu**, na osnovu čl. 54. Zakona o stečaju.

Dokaz: Oglas razlučnog poverioca od 22.11.2010. g. u dnevnom listu PRESS

Posebno je važno naglasiti da ČAČANSKA BANKA nije imala pravno valjane saglasnosti Upravnog odbora, Skupštine Srboleka i Akcijskog fonda, niti je ikada kontrolisala na koji način uprava **Jovice Stefanovića Ninija „kontoveznog biznismena” iz Niša realizuje ugovor o kreditu**, te je stečajnu upravnik imao mogućnost, pa i obavezu da pokrene parnične postupake za naknadu štete protiv svih lica koja su svojim postupanjem, činjenjem ili nečinjenjem, prčinila štetu stečajnom dužniku.

Bivši radnici i akcionari blagovremeno su ukazivali svim nadležnim organima i institucijama na pogubnu sudbinu Fabrike sa kontroverznim kupcem kapitala koji je sada u pritvoru, ali niko nije reagovao ! Protiv Jovice Stefanovića podnosili su krivične prijave, ali nisu mogli da finansiraju parnične postupke zbog izuzetno visokih sudskih taksi. To se opravdano očekivalo od aktuelnog stečajnog upravnika.

Dokaz: Krivične prijave KTR-1491/09 i KTR-2630/09

8) Stečajni upravnik je **GRUBO POVREDIO ZAKON** iz člana 133. stav 1 i stav 2. Zakona o stečaju prilikom prodaje imovine u Leskovcu, jer Obaveštenje o nameri, planu i rokovima prodaje Poslovnog centra u Leskovcu nije predao stečajnom sudiji 15 dana pre izvršene prodaje, niti je sa Obaveštenjem o nameri obavestio Odbor poverilaca.

Na osnovu člana 133. stav 1. Zakona o stečaju, stečajni upravnik je bio **DUŽAN** da Obaveštenje o nameri, planu prodaje, načinu prodaje i rokovima prodaje dostavi **stečajnom dužniku, stečajnom sudiji, odboru poverilaca, poveriocima koji imaju obezbeđeno potraživanje na imovini koja se prodaje i svim onim licima koja su iskazala interes za tu imovinu, bez obzira po kom osnovu.** (stav 2) „Stečajni upravnik je dužan da obaveštenje iz stava 1. ovog člana dostavi najkasnije 30 dana pre predloženog datuma javnog nadmetanja, **odnosno 15 dana pre dana održavanja prodaje javnim prikupljanjem ponuda ili neposrednom pogodbom.**“

Milorad Savić koji je član Odbora poverilaca je Obaveštenje o nameri video na oglasnoj tabli suda 09.04.2013.godine, a poslovni objekat je prodat dan ranije 08.04.2013. godine.

Postoji osnovana sumnja da se stečajni upravnik u toj prodaji ponašao pristrasno i da je **pogodovao kupca, jer je izvršio prodaju i uveo u posed kupca danom Obaveštenja o nameri, a kupac je i PRE zaključenja ugovora uplatio celokupan iznos kupoprodajne cene.**

U svom Izjašnjenju na prigovor o prodaju, stečajni upravnik priznaje da **NIJE dostavio Obaveštenje o nameri stečajnom sudiji 15 dana pre izvršene prodaje** pri čemu smatra da tim činom nije prekršio zakonske odredbe, iz razloga što je prodaja izvršena metodom neposredne pogodbe uz određenu minimalnu cenu odobrenu od strane Odbora poverilaca, te da nije imao obavezu da sačini Obaveštenje o nameri, planu, načinu i rokovima prodaje u smislu odredbe člana 133. stav 2. Zakona o stečaju već da: **„Predmetno obaveštenje dostavljeno sudiji u nekom smislu treba posmatrati kao obavezu stečajnog upravnika iz člana 28. Zakona o stečaju.“**

Dokaz: 1) Zaključak kojim se odbija prigovor na prodaju Poslovnog centra u Leskovcu od 07.05.2013.g. 2) Izjašnjenje stečajnog upravnika povodom prodaje imovine u Leskovcu.

Ukoliko je stečajni upravnik tretirao prodaju imovine u Leskovcu kao radnju od izuzetnog značaja, u smislu člana 28. Zakona o stečaju, onda je bio u obavezi da pribavi saglasnost odn. mišljenje odbora poverilaca. U svom zahtevu za dobijanje saglasnosti Odbora poverilaca, stečajni upravnik je bio **dužan da navede i obrazloži razloge zbog kojih predlaže prodaju neposrednom pogodbom**, na osnovu Pravilnika o utvrđivanju nacionalnih standarda za upravljanje stečajnom masom - **Nacionalni standard broj 5.** tačka VII stav 1, što stečajni upravnik **nije učinio.**

Dakle, pošto je prodaja vršena metodom **neposredne pogodbe**, stečajnom upravniku je svakako bila potrebna saglasnost odn. mišljenje Odbora poverilaca, saglasno čl. 40. stav 1 tač. 1 Zakona o stečaju („**odbor poverilaca daje MIŠLJENJE stečajnom upravniku na način unovčenja imovine, ukoliko se prodaja ne vrši javnim nadmetanjem, i daje SAGLASNOST u vezi sa radnjama od izuzetnog značaja**“).

Načelna saglasnost za prodaju svakao nije bila dovoljna po Nacionalnom standardu broj 5. i otvorila je mogućnost da se sumnja u dobre namere stečajnog upravnika, koji je u svom Izjašnjenju na primedbe izneo niz neistina. Proverom navoda stečajnog upravnika iz Izjašnjenja po nalogu suda VIII-CY-44/2013-67-3 od 05.06.2013. godine, koje je stečajni upravnik predao sudu 13.06.2013. godine, utvrđeno je sledeće:

- stečajni upravnik je u Obaveštenju o namerama naveo lice koje je iskazalo interes za imovinu koja se prodaje, Milana Vujičića iz Leskovca, Masarikov trg br.3/31 i nije pominjao druga zainteresovana lica, a imovinu je prodao direktnom pogodbom privrednom društvu „JEANCI SERBIA” d.o.o. koje nije bilo označeno kao zainteresovano lice;

- u Agenciji za privredne registre nema registrovanog privrednog društva „EXPORT“ d.o.o. iz Leskovca, ul. Njegoševa br. 54 koje je po navodima stečajnog upravnika bilo **prvi ponuđač** (privredno društvo „EXPORT“ navodi i stečajni sudija u svom Zaključku od 07.05.2013. godine kojim je odbila prigovor na prodaju dela imovine stečajnog dužnika kao celina 5 i to: Poslovni centar - Leskovac u Leskovcu, ul. Moravska b.b.);

- u svom Izjašnjenju stečajni upravnik navodi dalje: „U međuvremenu stečajnom dužniku je prispela ponuda za kupovinu poslovnog centra u Leskovcu upućena od strane advokata Milana Vujičića iz Leskovca, Masarikov trg br.3/31, koji je ponudu dostavio, kasnije će se ispostaviti u ime kupca „JEANCI SERBIA“ d.o.o. iz Leskovca;

- u Leskovcu NEMA registrovanog advokata Milana Vujačića iz Leskovca, ul. Masarikov trg br. 3/31;

- privredno društvo „JEANCI SERBIA“ d.o.o. Leskovac (ima kao osnivače: jedno domaće fizičko lice i dva turska državljanina, zakonski zastupnik i ostali zastupnik su turski državljanini), te je malo verovatna komplikovana priča stečajnog upravnika oko hitnosti ugovaranja i prodaje na kojoj je insistirao kupac, zbog toga što ne može često da dolazi iz Istambula, iako u Srbiji ima firmu sa od 106. zaposlenih, koja u drugoj godini poslovanja ima poslovne prihode od 126.065.000 dinara godišnje i gde svakog

meseca zakonski zastupnici moraju lično da potpišu PDV prijavu, a gotovo svakodnevno da potpisuju naloge za plaćanja, ugovore, odluke, rešenja i sl.

Dokaz: Podaci o privrednom društvu „EXPORT“ doo iz Leskovca i privrednog društva „JEANCI SERBIA“ d.o.o. Leskovac su dostupni javnosti preko sajta Agencije za privredne registre.

Kod ovakvog stanja stvari, postavlja se pitanje zašto stečajni upravnik u svom Izjašnjenju navodi netačne podatke i zašto se skriva iza stečajnog sudije navodeći više puta da je „u saradnji sa stečajnim sudijom preduzeo sve mere oko izbora najpovoljnijeg ponuđača“?

Stečajni upravnik nije udovoljio zahtevu člana Odbora poverilaca Milorada Savića od 11.07.2013. godine da Odboru poverilaca **dostavi kompletnu dokumentaciju u vezi sa ovom prodajom na uvid**, pre datuma koji je određen za narednu prodaju celokupne imovine, dana 23.07.2013. godine.

9) Dana 21.06.2013.godine objavljen je drugi oglas o prodaji nepokretne i pokretne imovine stečajnog dužnika „SRBOLEK“ AD – u stečaju, sa sedištem u Beogradu, ul. Sarajevska br.84, metodom javnog nadmetanja. Predmet prodaje je bilo šest celina nepokretne i pokretne imovine stečajnog dužnika, koja se prodaje na osnovu rešenja Privrednog suda u Beogradu 1 St. 391/2011 od 10.08.2011.g. o započinjanju bankrotstva. Predstavnik zaposlenih u Odboru poverilaca „SRBOLEK“ AD –u stečaju, Milorad Savić blagovremeno je ulaži prigovor na predloženu prodaju, dana 11.07.2013.godine, shodno odredbi iz člana 133. stav 7 Zakona o stečaju.

Zaključkom privrednog suda u Beogradu, 1 St.391/11 od 19.07.2013. godine, stečajni sudija je ODBACILA prigovor od 11.07.2013. godine ali tako što O NJEMU UOPŠTE NIJE ODLUČIVALA kao novom prigovoru na predloženu prodaju, već ga je tretirala kao pismene primedbe na rad stečajnog upravnika. Donošenjem ovog Zaključka od 19.07.2013.godine povređen je zakon na štetu poverioca i člana Odbora poverilaca Milorada Savića, ali on nije imao mogućnost da ga pobija žalbom, shodno čl.45. stav 4. Zakona o stečaju.

Dokaz: 1. Prigovor od 11.07.2013.godine i 2. Zaključak Privrednog suda u Beogradu 1 St. 391/11 od 19.07.2013.godine.

10) Predstavnik malih akcionara i radnika u Odboru poverilaca „SRBOLEK“ –u stečaju Milorad Savić, tražio je od stečajnog upravnika, dana 28.06.2013.godine, da mu dostavi sve zapisnike sa ročišta održanih dana 21. decembra 2011.godine i 9. marta 2012. godine, kao i spisak svih tužbi koje su pokrenute protiv „SRBOLEKA“ – u stečaju, po osnovu osporenih potraživanja. Traženu dokumentaciju nije dobio, iako je član Odbora poverilaca, te je tražio je da mu stečajni sudija omogući uvid u zapisnike i drugu dokumentaciju stečajnog dužnika, koji zahtev je uputio podneskom od 12.06.2013.godine. Suprotno proklamovanom načelu javnosti i informisanosti, po kome je stečajni postupak javna i svi učesnici u stečajnom postupku imaju pravo na

blagovermen uvid u podatke vezane za sprovođenje postupka, članu Odbora poverilaca je bilo nemoguće da dobije bilo koju informaciju ili dokumentaciju.

Jedno od najvećih problema sa kojim se suočavaju poverioci u stečajnom postupku je što ne funkcioniše proklamovano NAČELO DVOSTEPENOSTI, iz člana 9. Zakona o stečajnom postupku. Ovo iz razloga što poverioci u stečaju imaju pravo prigovora, po kome se odlučuje ZAKLJUČKOM, protiv koga nije dozvoljena žalba ili prigovor, shodno čl. 45. stav 4 Zakona o stečaju. Izostanak kontrole od strane višeg suda mogao bi doprineti još većoj samovolji stečajnog upravnika, koji na osnovu člana 27. Zakona o stečaju svoje poslove obavlja SAMOSTALNO. Nedostatak adekvatne sudske kontrole od strane višeg suda na odluke stečajnog sudije i postupanje stečajnog upravnika otvara mnoga pitanja u vezi sa POLOŽAJEM stečajnog upravnika kao PREDUZETNIKA sa statusom SLUŽBENOG LICA koji je potpuno privilegovan i radi samostalno ali i pitanje POLOŽAJA suda kao garanta vladavine prava kada zakonom nisu obezbeđeni delotvorni procesni instrumenti i mehanizmi za njegovu zaštitu. Ali nije u mogućnosti bivših radnika da menjaju Zakon o stečaju.

Predlaže se da drugostepeni sud pobijano rešenje preinači i usvoji zahtev podnosioca ili da pobijano rešenje ukine i po potrebi predmet vrati na ponovni postupak.

Punomoćnik

PRIVREDNOM SUDU U BEOGRADU

za

PRIVREDNI APELACIONI SUD

Ž A L B A

na Rešenje Privrednog suda u Beogradu 1 St. 391/11 od 09.09.2013.g.

Na osnovu člana 133. stav 7. Zakona o stečaju, član Odbora poverilaca iz reda bivših radnika „SRBOLEK”-a AD, na osnovu Posebnog ovlašćenja overenog kod Prvog osnovnog suda u Beogradu pod Ov. I br. 135247/2013 od 18.06.2013. godine, **Zoran Gočević iz Beograda**, blagovremeno je ulažio **PRIGOVOR NA PRODAJU IMOVINE STEČAJNOG DUŽNIKA „SRBOLEK” A.D.-U STEČAJU** koja je objavljena **10.08.2013.godine**. Predmet prodaje je bio **devet celina** nepokretne i pokretne imovine stečajnog dužnika.

Predstavnik bivših radnika u Odboru poverilaca „SRBOLEK” AD –u stečaju je **ulažio prigovor na na predloženu prodaju iz više razloga, i to: zbog nezakonitog rada Odbora poverilaca, zbog nepotpuno datog obaveštenja o prodaji i što stečajni upravnik vodi postupak prodaje na štetu stečajne mase.**

1.) Stečajni upravnik i stečajni sudija su više puta obavješteni i upozoreni da **Odbor poverilaca „SRBOLEK” AD** – u stečaju radi U NEZAKONITOM SASTAVU i donosi NEZAKONITE ODLUKE, zbog čega je **Zaključkom Privrednog suda u Beogradu Broj: 1 St.391/12 od 09.05.2013. godine, USVOJEN JE KAO OSNOVAN** prigovor da je nezakonit postupak prodaje i Odluku Odbora poverilaca, kojom se daje saglasnost na prodaju nepokretnosti poslovnog objekta u Beogradu, ul. sarajevska br.82-84, sa pripadajućim kancelarijskim nameštajem, opremom i sitnim inventarom, označena u Oglasu o prodaji od 11.02.2013. godine kao celina I, ponuđaču „PAVGOROD” DOO iz Foče, za ponuđenu kupoprodajnu cenu od 236.000.000,00 dinara.

Od te devete sednice Odbora poverilaca, koja je bila održana 14.02.2013. godine, nije održana ni jedna sednica Odbora, a svi naredni prigovori na prodaju upućeni od strane predstavnika bivših radnika bili su odbijeni ili odbačeni, iako su i dalje **POSTOJALI ISTI RAZLOZI KOJI SU BILI ISTAKNUTI U PRIGOVORU KOJI JE USVOJEN.**

a) Na osnovu člana 38. stav 7. Zakona o stečaju, NEZAKONITO PRISUSTVUJU I GLASAJU u Odboru poverilaca: **1) DELTA FARM** - koje zastupa **Rade Basta** kao predsednik Odbora poverilaca, **2) MD NINI NIŠ** – koje u odboru poverilaca zastupa **advokat Ljiljana Živković**, **3) PIVARA NIŠ** koje u odboru poverilaca zastupa **advokat Ljiljana Živković** **4) JAKA 80 SKOPLJE** koje u odboru poverilaca zastupa **advokat Ljiljana Živković** **5) ISHRANA NIŠ** **6) NINI NIŠ EXPORT-IMPORT** koje u odboru poverilaca zastupa **advokat Ljiljana Živković** i **7) NINI KOZMETIKA** koje u odboru poverilaca zastupa **advokat Ljiljana Živković**.

b) Odbor poverilaca **od 25. januara 2012. godine** radi NEZAKONITO iz razloga što je na Skupštini poverilaca ispred poverioca **NELT** za člana Odbora izabran **Zdravko Punišić**. Umesto njega je na četvrtoj sednici Odbora održanoj 25.01.2012.g. učestvovao **Lazar Pelivanski** koji za učestvovanje u radu Odbora poverilaca nije priložio **POSEBNO PUNOMOĆJE**, potrebno na osnovu člana 39. stav 6. Zakona o stečaju.

Stečajni upravnik je tek 22.02.2013. godine dostavio punomoćje od 24.01.2012. godine, kojim stečajni poverilac **NELT** ovlašćuje **Lazara Pelivanskog** za zastupanje pred odborom poverilaca „SRBOLEK” AD - u stečaju, bez odluke odbora o kooptiranju novog člana i bez konstatacije u zapisniku sa sednice održane 25.01.2012. godine.

Posebno punomoćje, koje je bilo uslov za zastupanje **Lazara Pelivanskog**, nikada nije dostavljeno niti overeno, a punomoćje koje je dao **NELT** se ni u kom slučaju ne može smatrati posebnim punomoćjem, u smislu člana 39. stav 6. Zakona o stečaju.

Mandat kooptiranom novom članu odbora poverilaca može da traje, shodno članu 38. stav 8 Zakona o stečaju „do **PRVOG NAREDNOG ZASEDANJA SKUPŠTINE** poverilaca na kojoj će se izabrati novi član tog odbora ”. Pošto nije bilo nijednog narednog zasedanja skupštine poverilaca, osim prvog i jedinog, nema ni zakonitog kooptiranja.

c) Član odbora poverilaca **Ljiljana Živković iz Niša nije prisustvovala ni jednoj sednici odbora poverilaca** i ne izvršava obaveze propisane Zakonom o stečaju, te je morala da bude razrešena od strane skupštine poverilaca ili stečajnog sudije, shodno odredbi iz člana 38. stav 6. Zakona o stečaju.

d) Odbor poverilaca je na petoj sednici, održanoj dana 01.06.2012. godine prihvatio ostavku **Vladana Divca** u odboru poverilaca, ispred poverioca **DIV PROTECT TEAM** i prihvatio predlog da se stupi u kontakt sa stečajnim poveriocem **GALENKA** i da se njihov predstavnik kooptira u odbor poverilaca, umesto Vladana Divca. Pošto **GALENKA** nije prihvatila da kooptira svog predstavnika u Odbor poverilaca, Vladan Divac je **NEZAKONITO** nastavio da prisustvuje sednicama.

Stečajni upravnik je **POVREDIO ZAKON** i prilikom prodaje imovine u Leskovcu, jer Obaveštenje o nameri, planu i rokovima prodaje poslovnog centra u Leskovcu nije predao stečajnom sudiji 15 dana pre izvršene prodaje, niti je o prodaji obavestio Odbor poverilaca. Zbog nezakonitosti u prodaji Poslovnog centra u Leskovcu **Agencija za licenciranje stečajnih upravnika** pokrenula je **disciplinski postupak** protiv stečajnog upravnika Dragana Perkovića u predmetu **VI Broj: 26-375/2013-03, ALSU 3045.**

2.) U Obaveštenju o nameri, planu, načinu i rokovima prodaje imovine stečajnog dužnika „SRBOLEK“ AD – U STEČAJU koje je stečajni upravnik dostavio **08.08.2013.** godine, navede se neuspešni pokušaji prodaje nepokretne imovine označene kao **CELINA 1**, i to: Objekat u Beogradu, ul. Sarajevska br.82 i Objekat u Beogradu, ul. Sarajevska br.84 i predlaže se nova prodaja sa početnom cenom od **35%** procenjene vrednosti imovine. Međutim, iz navedenog Obaveštenja ne može se utvrditi kako i kada je imovina procenjena na 684.705.755,00 dinara. Ovo iz razloga što je prvi pokušaj prodaje imovine javnim nadmetanjem od 19.11.2011. godine podrazumevao utvrđenu vrednost stečajnog dužnika kao pravnog lica u iznosu od 662.554.500 dinara. Postavlja se pitanje, otkud razlika u procenjenim iznosima i da li se radi o novoj proceni, te ko je procenu izvršio?

3.) Obaveštenje o nameri, planu, načinu i rokovima prodaje stečajnog dužnika od 08.08.2013. godine, koje je dostavljeno za deo imovine stečajnog dužnika označeno kao **CELINA 2**: Poslovna zgrada u Beogradu ul. Kraljevića Marka broj 2, ukupne površine 606 m², sa pripadajućim kancelarijskim nameštajem, opremom, sitnim inventarom, je **takođe NEPOTPUNO** jer se navodi procenjena vrednost imovine kao celine od 111.153.441,00 dinara, sa početnom cenom od **55.576.721,00** dinara što predstavlja **50%** procenjene vrednosti. Postavlja se pitanje kako je određena početna cena, ako se ima u vidu da je procena vrednosti ove imovine 426.551.838,00 dinara?

4.) Po objavljenom Oglasu za prodaju imovine od **10.08.2013. godine, CELINA II** obuhvata: 1.Poslovnu zgradu u Beogradu, ul. Kraljevića Marka broj 2. ukupne površine 606, 00m², sa 2. pripadajućim kancelarijskim nameštajem, opremom, sitnim inventarom i zaliham a sirovina, bez imovine koja je ranije bila označavana tačkom 3. a odnosi na **prava iz registracije lekova (pravo na proizvodnju i promet lekova) za domaće tržište i tržište BiH.**

U Obaveštenju o nameri, planu, načinu i rokovima prodaje koje je uputio stečajni upravnik **08.08.2013. godine**, navedeno je da „**shodno celishodnosti prodaje**“ stečajni upravnik **ODVAJA NAVEDENI DEO IMOVINE** od zaliha sirovina i prava iz registracije lekova za domaće tržište i tržište BiH „**kojima su istekli rokovi**

važnja i upotrebe i za koje nema zainteresovanih kupaca“ te da će pokušati unovčenje novog paketa predmetne imovine označene sada kao CELINA II - Poslovna zgrada u Beogradu, ul. Kraljevića Marka br.2, sa pripadajućim kancelarijskim nameštajem, opremom, sitnim inventarom, metodom javnog nadmetanja, sa početnom cenom **od 50% procenjene vrednosti imovine, odn. 55.576.721,00 dinara.**

Netačni su navodi stečajnog upravnika da su lekovima i pravima iz registracije lekova za domaće tržište istekli rokovi važnja i upotrebe, a veliko je pitanje da li za njih nema zainteresovanih kupaca!

Osim toga sve Srbolekove licence za tržište BiH, koje su istekle, mogu se obnoviti!

Navodim **spisak registrovanih preparata na domaćem tržištu kojima nisu istekli rokovi važnja i upotrebe,** i to:

- 1.) ANALGIN SRBOLEK (metamizol-natrijum) tablete, 10X500 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 17.11.2014.godine.
- 2.) ANALGIN SRBOLEK (metamizol-natrijum) tablete, 500X500 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 17.11.2014.godine.
- 3.) CIPROFLOKSACIN (ciprofloksacin-hidrohlorid), film tablete, 10X250 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 15.08.2014.godine
- 4.) CIPROFLOKSACIN (ciprofloksacin-hidrohlorid), film tablete, 10X500 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 15.08.2014.godine
- 5.) GASVAN (dimetikon), tablete za žvakanje, 20X80 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 11.06.2015.godine.
- 6.) DIFUTRAT(izosorbit dinitrat), kapsule sa produženim oslobađanjem, tvrde, 60 X 20 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 07.10.2014.godine.
- 7.) KLOPIDOGREL (klopidogrel), film tablete, 28X75mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 20.03.2014.godine.
- 8.) LENTONITRAT 50 (pentaeritritil tetranitrat) kapsule sa produženim oslobađanjem, tvrde, 20X50 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 23.09.2014.godine.
- 9.) LENTOSTAMIN (hlorfeniramin maleat) kapsule sa produženim oslobađanjem, tvrde, 20X50 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 23.09.2014.godine.
- 10.) LITIJUM KARBONAT(litijum karbonat) kapsule, tvrde, 100X300 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važilo je do 10.05.2012.godine.
Predat je Zahtev za obnovu dozvole za lek i proglašen je formalno kompletnim.
- 11.) LORATADIN (loratadin) tablete, 10X10 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 05.12.2013.godine.
- 12.) LORIL (lizinopril), tablete 20X10 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 27.08.2014.godine.
- 13.) MOLICOR (molsidomin), tablete, 30X2 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važilo je do 06.09.2012.godine.
Predat je zahtev za obnovu dozvole za lek.
- 14.) SULPIRID (sulpirid) kapsule, tvrde, 30X50 mg.
Rešenje za stavljanje leka u promet važi do 17.11.2014.godine.
15. NITROGLICERIN (nitroglycerine) sublingvalne tablete, 40X05 mg.

Pokrenut je upravni spor protiv Ministarstva zdravlja.

Dana 22.06.2012. godine, stečajni upravnik je **Odboru poverilaca** dostavio na razmatranje **više ponuda za kupovinu** prava iz registracije lekova, opreme za proizvodnju lekova, kancelarijskog materijala i sitnog inventara, kao i zaliha sirovina i poluproizvoda (CELINE I, II, III i IV). Iz ovih ponuda se može zaključiti je **navedena imovina velike vrednosti**. Ponuđač GALENIKA AD BEOGRAD, za CELINU I bila je spremna da plati 45.000 EURA, ponuđač ECO MEDICAL DISPOSAL DOO BEOGRAD je bio spreman da plati 10.000,00 EURA za CELINE I i II, ponuđač LABOR FARM DOO BEOGRAD je bio spreman da plati 80.000.000, 00 dinara i to 30.000.000,00 dinara odmah i razliku u tri jednake dvomesečne rate za CELINE I, II i III, a JAKA 80 MAKEDONIJA iznos od 402.000, 00 dinara i 15.000,00 EURA za CELINU IV, po potpisivanju ugovora.

Dokaz: Ponude prosleđene Odboru poverilaca na razmatranje 22.06.2012.g.

Stečajni upravnik bi trebalo da objasni **kakva je dalja sudbina licenci koje nisu istekle?**

Smatram da ovako nesavesnim postupanjem stečajni upravnik vodi postupak prodaje na štetu stečajne mase, shodno odredbi iz člana 133. stav 7 Zakona o stečaju.

5.) Osim toga, stečajnom upravniku se više puta ukazivalo da razlučni poverilac Čačanska banka a.d. ima hipoteku samo na delu poslovne zgrade Srboleka od oko 1100 m2.

Shodno odredbi iz **čl. 49. stav 1 Zakona o stečaju**, poverioci koji imaju založno pravo imaju pravo na prvenstveno namirenje iz sredstava ostvarenih **PRODAJOM IMOVINE NA KOJOJ SU STEKLI TO PRAVO**, što **NE ZNAČI PRODAJOM CELOKUPNE IMOVINE**, zbog čega je **STEČAJNI UPRAVNIK bio dužan da izdvoji nepokrenu imovinu na kojoj razlučni poverilac ČAČANSKA BANKA A.D. ima upisanu hipoteku, od oko 1100 m2**, u skladu sa Založnom izjavom za odobrene kredite od 07.03.2008. godine, 16.06.2008. godine i 25.07.2008. godine i to:
- STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, postojeća na kat. parc. br. 1396/1, broj zgrade 1, površine osnove 168 m2, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA-portirnica uz Savsku ulicu, postojeća na kat.parc.broj 1396/1, broj zgrade 2, površine 20 m2, Sarajevska 82, broj etaža Pr, - STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, ugao Sarajevske, Drinske i Savske, postojeća na kat.parc.broj 1400, broj zgrade 1, površine osnove 829 m2, Sarajevska 84, broj etaže Pr+4, - POSLOVNA ZGRADA ZA KOJU NIJE UTVRĐENA DELATNOST ulaz iz Savske, radionica, postojeća na kat.parc.broj 1400, broj zgrade 2, površine osnove 152 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA, postojeća na kat.parc.broj 1400, broj zgrade 3, površine 62 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr.

Na osnovu stava 2 navedenog člana 49. Zakona o stečaju: „Poverioci iz stava 1. ovog člana (razlučni) nisu stečajni poverici. Ako je iznos njihovog potraživanja veći od iznosa sredstava ostvarenih prodajom imovine **NA KOJOJ SU STEKLI RAZLUČNO PRAVO**, pravo na namirenje za razliku u visini tih iznosa ostvaruju kao stečajni poverici.“

Na osnovu predmetne izvršne vansudske hipoteke ČAČANSKA BANKA AD NEMA **PRAVO DA ZAHTEVA PRODAJU svih 4500 m2**, sa pripadajućim zemljištem od **oko 20 ari (koje nije ušlo u oglas) po ceni od 2, 3 miliona EUR**. Kada je ova Banka prvi put oglasila prodaju 1100 m2 nad kojima ima hipoteku, tražila je cenu od 3.294.697 EUR. Takvim nezakonitom prodajom celokupne imovine iz koje bi se mogao naplatiti samo razlučni poverilac **NARUŠIO BI SE RAVNOPRAVAN POLOŽAJ POVERILACA ISTOG ISPLATNOG REDA I SRAZMERNO NAMIRENJE OSTALIH STEČAJNIH POVERILACA** i **ne bi bilo imovine iz koje bi se bivši radnici mogli obeštetiti, iako se nalaze u prvom isplatnom redu**, na osnovu čl. 54. Zakona o stečaju.

Dokazi: 1) Ugovori o kreditu od 07.03.2008.g.odine, 16.06.2008.godine i 25.07.2008.godine, 2) Založna izjava 3) Oglas razlučnog poverioca od 22.11.2010.g. u dnevnom listu PRESS.

Čačanska banka je kredit za obrtna sredstva na osnovu kog je uspostavljena hipoteka odobrila a da nije imala valjane saglasnosti Upravnog odbora, Skupštine SRBOLEK AD i Akcijskog fonda, niti je ikada kontrolisala na koji način se ugovor o kreditu realizuje. Kredit je potrošen nanenamenski, za kupovinu akcija drugih preduzeća i za vraćanje dugova preduzeća povezanih sa uzurpatorom SRBOLEKA Jovicom Stefanovićem Ninijem. Ovakvo samovoljno ponašanje Stefanovića i drugih subjekata koji su mu omogućili samovolju, direktno je prouzrokovalo stečaj SRBOLEKA.

Bivši radnici i akcionari SRBOLEK-a će nastaviti da se bore za svoju imovinu i svoja prava uprkos pokušajima **novе prevare razlučnih poverilaca, koji su doprineli stečaju, kako bi nestali i SRBOLEK i tragovi pljačke.**

Na osnovu svega napred navedenog podnosilac žalbe predlaže da viši sud usvoji ovu žalbu i naloži stečajnom sudiji i stečajnom upravniku odlaganje prodaje imovine stečajnog dužnika „SRBOLEK“ AD –U STEČAJU do donošenja odluke višeg suda po predlogu za razrešenje stečajnog upravnika Dragana Perkovića i odluke po uloženoj Ustavnoj žalbi protiv Zaključaka Privrednog suda u Beogradu 1. st. 391/11 od 07.05.2013. godine i Zaključka od 19.07.2013. godine, sa predlogom da Ustavni sud Srbije utvrdi da su predmetni zaključci nezakoniti, kao i da donese rešenje o privremenoj meri kojom se zabranjuje otuđenje i opterećenje imovine SRBOLEK AD – u stečaju i obustavlja isplata poverilaca do donošenja odluke po Ustavnoj žalbi.

Član Odbora poverilaca na osnovu
posebnog ovlašćenja

Zoran Gočević

Ul. Bulevar kralja Aleksandra 378

11 000 Beograd

PRVOM OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U BEOGRADU

Podnosilac krivične prijave: Udruženje bivših radnika i akcionara „SRBOLEK“ AD BEOGRAD, koje zastupa predsednik, Zoran Gočević iz Beograda,

PODNOŠI KRIVIČNU PRIJAVU

Protiv: - stečajnog upravnika u stečajnom postupku kod Privrednog suda u Beogradu 1. st.-391/2011, Dragana Perkovića iz Beograda i

- NN lica na odgovornim službenim položajima u republičkim organima, institucijama i drugim telima, koja su u svojstvu odgovornih lica učestvovala u svim fazama postupka privatizacije Fabrike lekova „SRBOLEK“ AD- U STEČAJU u Beogradu, a posebno svih odgovornih lica u navedenom stečajnom postupku, kao i svih onih kojima se blagoverneno obraćao i čiju je blagoverneno tražio, u odbrani imovine stečajnog dužnika,

Z B O G T O G A

što postoji osnovana sumnja da su u postupku privatizacije i stečaja, iskorišćavanjem svog službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračavanjem granica svog službenog ovlašćenja ili nevršenjem svoje službene dužnosti sebi ili drugom fizičkom ili pravnom licu pribavili korist a drugom naneli štetu i teže povredili prava drugih, čime su bivšim radnicima i akcionarima „SRBOLEKA“ AD BEOGRAD, sada „SRBOLEK“ AD BEOGRAD - U STEČAJU, naneli materijalnu štetu širokih razmera i

- čime su izvršili krivična dela iz člana 234. st. 3 u vezi st.1, iz člana 235. stav 1, člana 237. stav 1, 2 i 3, iz člana 238. stav 1. tač. 1, 2, 3, 4 i stav 3, iz člana 241, čl. 360. stav 1.i 3. i iz člana 361. st.1. i 2. Krivičnog zakona Republike Srbije, u produženom trajanju, kao i čl 9. Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična dela.

O b r a z l o ž e n j e

Smatram da ste nadležni da ispitajte brojne nezakonitosti u otuđivanju imovine Fabrike lekova „SRBOLEK“AD BEOGRAD i utvrdite motive brojnih nezakonitosti.

(**Kratak istorijat** iz Izveštaja o ekonomsko-finansijskom položaju stečajnog dužnika „SBOLEK“ AD - u stečaju, koji su sačinili stečajni sudija Mileva Misailović i stečajni upravnik Dragan Perkovića od 15.07. 2011. godine)

„Stečajni dužnik osnovan je 25.11.1945. godine za obavljanje delatnosti proizvodnje i prometa na veliko lekova. Nekada vrlo uspešno preduzeće i priznato u širim okvirima. Dužnik je uspešno prebrodio i probleme nastale usled poznatih dešavanja uvođenja sankcija, smanjenog tržišta i opšte ekonomske nelikvidnosti. Kao takvo preduzeće je **uspešno privatizovano od kada i nastaju problemi u poslovanju**. Naime, **novi većinski vlasnik** skoro svu prodaju lekova iz proizvodnog asortimana stečajnog dužnika usmerava preko svojih društava i tako nepotrebno uvodi posrednika u promet lekova. Uvođenjem posrednika u prometu smanjuje se prodajna cena proizvoda, na štetu stečajnog dužnika. Ako se ima u vidu da društva u vlasništvu većinskog akcionara stečajnog dužnika, koji su se javljali kao kupci u dužem vremenskom periodu nisu uopšte izmirivali svoje obaveze, i da isti vlasnik nije hteo da utuži svoja povezana društva, tako je jednostavno došlo do isisavanja kapitala stečajnog dužnika. Stečajni dužnik je ostao bez obrtnog kapitala i nije više mogao da servisira svoje obaveze ni prema dobavljačima ni prema zaposlenim radnicima.

Kako stečajni dužnik više nije mogao da odgovori svojim obavezama, poverioci svoja potraživanja pokušavaju da naplate prinudnim putem, i dolazi do blokade tekućeg računa.

Blokada tekućeg računa je potrajala duže od dve godine, i dužnik je obustavio sva plaćanja u neprekidnom trajanju duže od dve godine dana, što je bio razlog za pokretanje stečajnog postupka. Proverom kod NBS, na osnovu pregleda neizvršenih naloga u prinudnoj naplati, utvrđena je blokada računa stečajnog dužnika na dan 19.05.2011. godine, u iznosu od 237.639.010, 05 dinara. Na dan otvaranja stečajnog postupka, stečajni dužnik je imao 191 radnika zaposlenog u stalnom radnom odnosu, od kojih je stečajni upravnik raskinuo radni odnos sa 188 radnika, otkazom ugovora o radu, zaključno sa 11.05.2011. godine, dok za 3 radnice nije otkazan ugovor o radu, jer se nalaze na porodiljskom odsustvu.“

Novi „većinski vlasnik“ preduzeća SRBOLEK AD BEOGRAD-U STEČAJU iz gore navedenog Izveštaja je bio kontrovezni biznismen Jovica Stefanović – Nini, koji je pre „Srboleka“ 2002.godine, doveo do propasti uglednu zrenjaninsku fabriku lekova „Jugoremedija“ AD, koja je takođe dugi niz godina bila vodeći privredni subjekt u regionu, sa efektima od blizu 20 miliona maraka izvoza. Obe fabrike lekova Jovica Stefanović –Nini je upropastio identičnim postupcima i metodama.

Našim privatizacionim propisima Stefanoviću nije bilo zabranjeno da se posle zloupotreba u „Jugoremediji“ bavi kupovinom drugih preduzeća. Ovaj niški „biznismen“ je u novembru 2008. godine kupio na berzi **24, 99 %** akcija „Srboleka“, a preko povezanih lica došao je u posed 49, 5 odsto akcija, što je bilo nedozvoljeno po Zakonu o preuzimanju akcionarskih društava.

Komisija za hartije od vrednosti je još 2007.godine bila obaveštena da Stefanović preko povezanih lica, a to je njegov sin Aleksandar, ima 49, 5 akcija, što je nezakonito. Naloženo im je da akcije prodaju ili da daju ponudu za preuzimanje i dokupe do 75 % akcija. Porodica Stefanović je to odbila, a četiri dana pre roka, akcije Aleksandra Stefanovića je kupio Predrag Ranković – Peconi. Peconijevo preduzeće „Marko plus“ je samo fiktivno kupilo akcije, jer nikada nije imenovao svog

predstavnik u Upravni odbor, što je značilo da nema imovinu o kojoj bi vodio računa. Vansudsko poravnanje za „Jugoremediju” Nini je platio parama „Srboleka”.

Jovica Stefanović–Nini je u to vreme bio vlasnik velikog broja privrednih društva i to: „Jaka 80-Radoviš“, M.D.Nini Niš, 100% udela, Nini Eksport-Import Niš 100% udela, Nini prehrana Niš 100%, Nini Kozmetika Niš 100%, Jaka 80 Svrljig 100%, Reunion Zemun 100%, Menta Padej 74% udela, Sigmapharm 100% udela, Prosveta Niš 65% udela (plaćanjem nedospelim obveznicama stare devizne štednje), Pivara Niš 52% udela, Elid Donji Dušnik sa 82% udela, Femid Bela Palanka 91% udela, Srbolek Beograd 24% udela, Trivit-Mlin Vrbas 20% udela, Žitopromet Niš 74% udela, Žitopek Niš 9% udela, veliki akcionar AIK Banke Niš i dr, sa kojima je kao povezanim licima ugovarao poslove na štetu „Srbolek“-a.

Nini je s robom „Srboleka” trgovao ne preko matične firme, koja je imala i sopstvenu veledrogeriju, nego preko posredničke, SVOJE firme MD „Nini” – Niš. Tako mu je omogućeno da uništi „Srbolek” nanevši mu štetu od preko pet miliona evra.

Protivno uredbi o kriterijumima za formiranje cene lekova i zvaničnim cenovnicima „Srboleka”, kupcu „MD Nini” odobrio je dodatni popust u ukupnom iznosu od 468 miliona dinara. Takođe je bez zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i bez sredstava obezbeđenja plaćanja, suprotno zvaničnim cenovnicima, isporučio robu „Srboleka” kupcu „Belmedik” iz Leskovca, ukupne vrednosti 35 miliona dinara i bez osnova odobrio dodatni popust u visini od 6 do 38 odsto. „Belmedik” u naznačenom vremenu preuzetu robu nije plaćao, a time je pribavio novčanu korist u iznosu od gotovo devet miliona dinara. Spisak malverzacija tu se ne završava. Stefanović je sirovinu za proizvodnju lekova „Srboleka”, ukupne vrednosti 13 miliona dinara, prodao „Habit Farmu” iz Ivanjice, a da prodaju nije evidentirao u poslovnim knjigama preduzeća „MD Nini”, čime je sebi pribavio imovinsku korist u iznosu od 13, 2 miliona dinara.

Stefanović je zbog sumnje da je oštetio „Srbolek“ za više od pet miliona evra uhapšen je 2010. godine, ali je ubrzo pušten.

Savet za borbu protiv korupcije je svojim Izveštajem 050-72 Broj: 06-00-7510/2010 od 25. oktobra 2010. godine upozoravao Vladu Srbije da je Jovica Stefanović Nini nezakonito stekao akcije preduzeća „Srbolek”. Ta državna institucija je iznela hronologiju cele privatizacije, podsećajući da su mali akcionari 23. jula 2009. podneli krivičnu prijavu Prvom opštinskom javnom tužilaštvu u Beogradu, protiv uprave „Srboleka”.

U Izveštaju Saveta je bilo navedeno da su od 2005. godine praktično sve trgovinske transakcije „Srboleka“ obavljane preko Stefanovićevih firmi, koje „Srboleku“ nisu plaćale preuzetu robu. Tako stvoren dug prema „Srboleku“ iznosio je oko 900 miliona dinara, dok je istovremeno račun „Srboleka“ u neprekidnoj blokadi od 22. januara 2009. godine, sa iznosom blokade 154.985.367,49 dinara na dan 25. oktobra 2010. Tako je ova ugledna fabrika lekova otišla u stečaj.

Tadašnji i sadašnji direktor policije Milorad Veljović kazao je nakon hapšenja da su „vlasnik Srboleka“, kontroverzni biznismen Jovica Stefanović, zvani Nini, i Mladen Lučić, bivši generalni direktor „Srboleka“ uhapšeni zbog sumnje da su oštetili radnike, akcionare i državu za više od pet miliona evra. Veljović je tada posebno naglasio da je Stefanović bio vlasnik samo 25 % akcija i da je lekovima trgovao preko preduzeća "MD Nini" u Nišu, koje je u njegovom stopostotnom vlasništvu, po znatno nižim cenama do čak 40 odsto.

Član Gradskog veća Miroslav Čučković izjavio je povodom Ninijevog hapšenja da bi upravljanje firmom trebalo da bude prepušteno preduzeću „Galenika“ „ali da je sve to sada na Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja“. Nadležni u Ministarstvu naglasili su da će se u svakom pogledu zaštititi interesi radnika, kao i „da je ovo hapšenje još jedan od dokaza da država kontroliše sve privatizovane firme i vlasnike i da odlučno deluje kada se krše zakoni i sprovode malverzacije na štetu radnika i države.”!?!

Posredstvom Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja i predstavnika vlasti Grada Beograda, dana 11.oktobra 2010.godine, postignut je koncenzus osnovnih ciljeva i zaključen je PROTOKOL.

Dokaz: Protokol od 11. oktobra 2010.godine.

Za realizaciju obaveza iz ovog protokola bio je odgovoran poslodavac Jovica Stefanović – Nini, a predstavnici Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja i grada Beograda, u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima, potpisima su GARANTOVALI da će se Protokol realizovati na dogovoreni način, ili da će u suprotnom preduzeti mere u okviru svojih nadležnosti.

Garancije za realizaciju Protokola svojim potpisima i pečatom Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja, dali su u ime Ministarstva, državni sekretar Nebojša Ćirić, a u ime grada Beograda, član Gradskog veća grada Beograda, Miroslav Čučković.

Navedeni PROTOKOL predstavlja priznanje duga poslodavca „SRBOLEK“ AD, koga je zastupao i predstavljao direktor i pojedinačno najveći vlasnik Jovica Stefanović Nini prema zaposlenima, kojim je utvrđena dinamika isplate zaostalih zarada i drugih dospelih obaveza poslodavca, a predstavlja i svojevrsno pristupanje dugu Republike Srbije i njenih organa da će se ispuniti potraživanje od dužnika. Potpisivanjem ovog Protokola, Republika Srbija je stupila u obavezu pored dužnika.

Potpisanim PROTOKOLOM bilo je dogovoreno i garantovano da će „SRBOLEK“ AD nastaviti proizvodnju. Za nastavak proizvodnje su postojali svi uslovi. Da je proizvodnja bila nastavljena, a „SRBOLEK“ ne bi danas bio u stečaju! Postupak stečaja pokrenut je Rešenjem Privrednog suda u Beogradu **1. st.391/2011 od 11.05. 2011. g.**

Odluka o bankrotu doneta je 10.08.2011.godine kod Privrednog suda u Beogradu sa obrazloženjem da nije podnet plan reorganizacije. Stečajni upravnik Dragan Perković kazao je da nije mogao sam da predloži plan reorganizacije, jer su to mogli da odluče samo poverioci koji u njegovo sprovođenje treba da ulože pare. Postavlja se pitanje zašto Vladu Republike Srbije, posebno Ministarstva ekonomije ili Ministarstva zdravlja nije interesovao šta će biti sa „Srbolekom“ koje je imalo status preduzeća od posebne važnosti.

Članom 155. Zakonom o stečaju (Službeni glasnik RS br.104/09 i 99/11) bila je predviđena mogućnost da stečajni dužnik istovremeno sa podnošenjem predloga za pokretanje stečajnog postupka podnese unapred pripremljen Plan reorganizacije (reorganizacija se sprovodi ako se time obezbeđuje povoljnije namirenje poverilaca u odnosu na bankrotstvo, a posebno ako postoje ekonomsko opravdani uslovi za nastavak dužnikovog poslovanja).

Ipak, na osnovu člana 158. navedenog zakona, stečajni sudija mora odbaciti predlog ako planom reorganizacije nisu obuhvaćeni poverioci koji bi, da su obuhvaćeni planom, mogli svojim glasanjem da utiču na odluku o usvajanju plana.

Osim toga, 27. maja 2011.godine donet je **Zakon o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava** („Službeni glasnik RS br.36/2011) na osnovu koga je takođe bilo moguće konsolidovati preduzeće i obnoviti proizvodnju, na principima saradnje i koordinacije poverilaca, **samo da stečaj „Srboleka“ nije proglašen desetak dana ranije. (Član 1.** Ovim zakonom uređuju se uslovi i način sporazumnog finansijskog restrukturiranja privrednih društava (u daljem tekstu: finansijsko restrukturiranje) u Republici Srbiji koje se sprovodi najkasnije pre pokretanja stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj).

Više javno tužilaštvo u Beogradu je podnelo Zahtev za privremeno oduzimanje imovine od Jovice Stefanovića i nekih njegovih preduzeća Br. Oik-7/10 od 08.02.2011. godine, ali to ne znači da će bivši akcionari i zaposleni na taj način biti oštećeni. **Definicija korupcije kao ličnog krivičnog dela mnogo puta znaci da se imovina i pare vrate državi koja je učestvovala ili bar odobrila tu korupciju, a ne ljudima koji su pretrpeli štetu od korupcije.**

Dokaz: Rešenje Br. Oik-7/10 od 08.02.2011. godine.

Jovici Stefanoviću je 08.11.2012. ponovo određen pritvor, kao i njegovim saradnicima bivšem direktoru "Jugoremedije" Zlatku Markoviću i direktorki preduzeća "Nini" DOO Olgi Antić. Oni se sumnjiče da su zloupotrebom službenog položaja na štetu "Jugoremedije" Stefanoviću pribavili korist od oko 7,5 miliona evra.

Uskoro će biti dve godine od kako je iz Brisela stigao zahtev za preispitivanje 24 neuspešne privatizacije, a da se vlast ni za korak nije odmakla u istraživanju uzroka te neuspešnosti. Ne prihvata se kao dovoljno obećanje države da će sprovesti istragu. Istraga umesto istraživanja uzroka neuspešne privatizacije jasno ukazuje na policijski karakter te delatnosti. Postavlja se pitanje zašto je država pasivna u pomoći a aktivna u opstrukciji napora za revitalizaciju preduzeća. Nema odgovora da li je Srbija uopšte zainteresovana za opstanak farmaceutske industrije i preduzeća kao Jugoremedija, Srbolek i druga. jer one mogu biti oslonac razvoja ne samo privrede nego i cele zeml.

Nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni upravnik je imao obavezu da na svaki način štiti i uvećava stečajnu masu u cilju ravnopravnog nanirenja svih poverilaca, ali u praksi nije tako.

Generacijama sticana imovina se u postupku stečaja rasprodaje za sitne pare. „Ne treba vam titula doktora ekonomskih nauka da shvatite da su neki stečajni upravnici samo kap u moru prevara i lopovluka, koja je polako trovala i na kraju ubila i sahranila srpsku privredu.

Ko jedini ima koristi od ovakvog postupka? Da li su to radnici ili poverioci kojima se duguje? Nažalost, koristi imaju samo lešinari, stečajni upravnici i oni koji su im to omogućili. Upitajte se samo koliko mita i korupcije generiše stečajni postupak. Ko sve u državnoj administraciji ima od toga koristi i u čije džepove se slivaju otete milijarde? ” Autor: Miodrag Kostić - Akter magazin.

U poslove stečajnih upravnika niko nema uvid, pa ni stečajne sudije, jer im veruju na reč, zato što su ih sami imenovali, najčešće sa interne liste „najpouzdanijih”. Poverioci koji ne znaju šta se događa sa stečajnom masom najčešće uzalud traže razrešenje stečajnog upravnika jer postoje uigrani timovi sudija i stečajnih upravnika. U Srbiji je formirana nova „stečajna mafija” a još nije ni završen postupak protiv stare. Moje tvrdnje konkretno proističu iz sledećih činjenica:

1. Stečajni upravnik Dragan Perković je prevario bivše radnika „Srboleka“ .Kada je došao obećao je radnicima nastavak proizvodnje u SRBOLEKU, što sada negira negira, iako o tome postoje pisani tragovi (prilog br. 1), a mogu posvedočiti i bivši radnici SRBOLEKA koji su neposredno vodili razgovore sa stečajnim upravnikom Draganom Perkovićem i njegovim zamenikom Tomom Zjaićem. Takođe, nije istina da je 11. maja 2011. godine raskinuo ugovor o radu sa svim zaposlenima. Deo radnika je ostao u računovodstvu i računskom centru (aop). Potpisnik ove prijave je takođe ostao da pomogne angažovanim radnicima iz drugih firmi da izvrše popis u SRBOLEKU. Za taj rad nije bio plaćen, iako je prvobitno dogovoreno da bude angažovan u popisu jer je godinama bio član popisne komisije SRBOLEKA. Pet dana je zajedno sa popisnom komisijom stečajnog upravnika popisivao osnovna sredstva i sitan inventar. Angažovani radnici od strane stečajnog upravnika teško da bi sami uspeli da izvrše popis i za dvadeset dana.

Kako je naveo u svom odgovoru, stečajni upravnik je hteo da angažuje samo 34 radnika za pakovanje 110 hiljada aminofilina (u redovnom poslu tih 110 hiljada deset pakera upakuje za nepunih deset radnih dana). Na tom spisku je bio samo jedan radnik iz pakeraja, svi ostali koji su angazovani bili su što iz proizvodnje, što iz trgovačkog dela SRBOLEKA. Znači, neistina je da je samo za taj deo posla trebalo da bude angažovano toliko ljudi. Postoje neposredni izvršioci iz proizvodnje koji mogu ovo da posvedoče.

2. Stečajni upravnik je prihvatio falsifikovani spisak potraživanja od Tomislava Grubića, tada predsednika sindikata Nezavisnost, kao sastavni deo Protokola zaključenog između Stefanovića, reprezentativnih sindikata, Ministarstva ekonomije i Grada Beograda (koji inače nikada nije sproveden). Taj deo protokola, o razlici obračuna, nikada nije potpisala nadležna radna grupa SRBOLEKA.

Kad smo saznali šta je uradio u dogovoru sa Grubićem, tražili smo spisak potraživanja i dobili ga. Na osnovu onoga što je napisano i obrazloženo, da se potraživanja usklađuju sa potpisanim Protokolom (koji, ponavljam, nikad nije stupio na snagu!), dostavili smo stečajnom upravniku pre ispitnog ročišta spisak od šest radnika kojima je i po tom spisku zakinuo po 100.000 dinara i za to postoje svedoci. Dostavljam jedan primerak potraživanja radnika SRBOLEKA u kom se vidi da se stečajni upravnik poziva na Protokol i zahtevam da mi se dostavi verodostojni dokument iz arhive SRBOLEKA sa zavodnim brojem iz delovodne knjige, pošto se stečajni upravnik u svom odgovoru često poziva na dokumentaciju koju je zatekao u SRBOLEKU. Ovo tražim jer sumnjam u falsifikovanje dokumenta, što je jedan od razloga za pokretanje krivičnog postupka.

Svi radnici su o svojim potraživanjima dostavili svu raspoloživu dokumentaciju. Niko nije dostavio Protokol i spisak kao osnov za potraživanje. Jedino je Tomislav Grubić u ime dela radnika (106 od 214 u tom momentu) podneo spisak potraživanja koji je

navodno deo Protokola. Po kom to zakonu falsifikovani spisak i falsifikovana odluka mogu da budu osnov za potraživanje?

3. Stečajni upravnik je odgovoran što su da su pukle cevi od vode i centralnog grejanja u upravnoj zgradi „Srboleka”. Popucalo je 90% česmi u svim sanitarnim čvorovima, 90% WC šolja, 80% pumpi i motora u četiri podstanice, što za vodu a što za centralno grejanje, i nebrojani radijatori na svim nivoima poslovnog prostora. O otklonjenom kvaru da ne pričamo. Prespojena je linija vode od zdravog napajanja do sanitarnog čvora, gde je prostor za obezbeđenje. Svi ovi naši navodi se mogu utvrditi na licu mesta, a i za to postoje svedoci.

4. Stečajni upravnik je blagovremeno obavešten da razlučni poverilac Čačanska banka a.d. ima hipoteku **na delu poslovne zgrade Srboleka** od oko 1100 m2 od ukupno oko 4500 m2. **STEČAJNI UPRAVNIK je bio dužan da izdvoji nepokrenu imovinu** na kojoj razlučni poverilac ČAČANSKA BANKA A.D. ima upisanu hipoteku, od oko 1100 m2 u skladu sa Založnom izjavom za odobrene kredite od 07.03.2008. godine, 16.06.2008. godine i 25.07.2008. godine i to: - STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, postojeća na kat. par. br.1396/1, broj zgrade 1, površine osnove 168 m2, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA-portirnica uz Savsku ulicu, postojeća na kat. parc. broj 1396/1, broj zgrade 2, površine 20 m2, Sarajevska 82, broj etaža Pr, - STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, ugao Sarajevske, Drinske i Savske, postojeća na kat. parc. broj 1400, broj zgrade 1, površine osnove 829 m2, Sarajevska 84, broj etaže Pr+4, - POSLOVNA ZGRADA ZA KOJU NIJE UTVRĐENA DELATNOST ulaz iz Savske, radionica, postojeća na kat. parc. broj 1400, broj zgrade 2, površine osnove 152 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA, postojeća na kat. parc. broj 1400, broj zgrade 3, površine 62 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr.

Na osnovu predmetne izvršne vansudske hipoteke **ČAČANSKA BANKA AD NEMA PRAVO DA ZAHTEVA PRODAJU svih 4500 m2**, sa pripadajućim zemljištem od oko 20 ari (koje nije ušlo u oglas) po ceni od 2,3 miliona EUR. Kada je ova Banka prvi put oglasila prodaju 1100 m2 nad kojima ima hipoteku, tražila je cenu od 3.294.697 EUR. Takvim postupanjem **NARUŠIO BI SE RAVNOPRAVAN POLOŽAJ I SRAZMERNO NAMIRENJE STEČAJNIH POVERILACA** i ne bi bilo imovine iz koje bi se radnici i akcionari mogli obešteti.

Čačanska banka je kredit za obrtna sredstva na osnovu kog je uspostavljena hipoteka odobrila a da nije imala valjane saglasnosti Upravnog odbora, Skupštine SRBOLEK AD i Akcijskog fonda, niti je ikada kontrolisala na koji način se ugovor o kreditu realizuje. Kredit je potrošen nanenamenski, za kupovinu akcija drugih preduzeća i za vraćanje dugova preduzeća povezanih sa uzurpatorom SRBOLEKA Jovicom Stefanovićem Ninijem (prilog: Izjava šefa računovodstva SRBOLEKA Suzane Nikolić data policiji 31. avgusta 2010. godine). Ovakvo samovoljno ponašanje Stefanovića i drugih subjekata koji su mu omogućili samovolju, direktno je prouzrokovalo stečaj SRBOLEKA.

Mali akcionari i bivši radnici SRBOLEKA su i u vreme Stefanovićeve samovoljne uprave, i potom nakon ulaska SRBOLEKA u stečaj uvek delovali iz vrlo jasnih i transparentnih razloga – radi zaštite svojih radnih mesta i svog vlasništva. Iz tih razloga smo podneli krivičnu prijavu protiv Stefanovića i članova njegove uprave, na

osnovu koje se protiv ovih lica sada vodi krivični postupak, i iz istih razloga sada zahtevamo da se obustavi prodaja imovine SRBOLEKA do okončanja ovih postupaka, kako bi smo sprečili da u trenutku kada sud pravosnažno utvrdi postupanje Stefanovićeve uprave na štetu SRBOLEKA, njegovih radnika i akcionara, ne bude više i imovine SRBOLEKA iz koje bi se radnici i akcionari mogli obešteti. Mali akcionari i bivši radnici SRBOLEKA će nastaviti da se bore za svoju imovinu i svoja radna mesta uprkos pokušajima poverilaca koji su doprineli stečaju da nestanu i SRBOLEK i tragovi pljačke.

5. Od četiri organa stečajnog postupka, koji su navedeni u članu 17. Zakona o stečaju i to: stečajni sudija, stečajni upravnik, skupština poverilaca i odbor poverilaca, efikasno i zakonito ne funkcioniše NI JEDAN. U prilog ove tvrdnje navodim sledeće:

5.1. Sednica SKUPŠTINE poverilaca održana je samo jednom, dana 18.07.2011. godine, iako je shodno njenim ovlašćenjima iz člana 37. st. 2, st.3. i st.4. Zakona o stečaju (izbor i opoziv odbora poverilaca, razmatranje izveštaja stečajnog upravnika o toku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase i razmatranje izveštaja odbora poverilaca) bilo NEOPHODNO da se organizuje više puta. Ekonomičnost postupka nije dobar argument ako ugrozi zakonitost.

5.2. ODBOR POVERILACA „SRBOLEK” AD –u stečaju, koji je izuzetno važan organ stečajnog postupka, ima samo jednog zakonitog člana, a to je podnosilac ovog prigovora Milorad Savić, koji je više puta ukazivao da odbor poverilaca „SRBOLEK” AD - u stečaju radi NEZAKONITO i da nezakoniti odbor poverilaca može donostiti samo NEZAKONITE ODLUKE.

Milorad Savić iz Beograda-Zemun, ul. Branka Plećaša 35, JMBG 1003952710098, l.k.reg.br. 003756042 PU za Beograd, je u međuvremenu zbog zdravstvenih problema preneo svoja ovlašćenja u Odboru poverilaca „SRBOLEK” AD – U STEČAJU na posebnog punomoćnika Zorana Gočevića iz Beograda, ul. Bulevar kralja Aleksandra 378, JMBG 1106957710219, l.k. reg.br. 004048345 PU za Beograd, koji je takođe poverilac u ovom stečajnom postupku i predsednik Udruženja akcionara i bivših radnika SRBOLEKA, na osnovu Posebnog ovlašćenja overenog kod Prvog osnovnog suda u Beogradu pod Ov. I br. 135247/2013 od 18.06.2013. godine, koje je predato pisarnici Privrednog suda u Beogradu, dana 22.07.2013. godine.

a) Zakon o stečaju u članu 38. stav 7. navodi sledeće: „Članu odbora poverilaca čije je potraživanje stečajni upravnik osporio u celosti ili u delu koji predstavlja najmanje dve trećine prijavljenog potraživanja i koji nije pokrenuo parnicu u zakonom predviđenom roku i o tome obavestio stečajnog upravnika ili je takva parnica pravosnažno okončana u korist stečajnog dužnika PRESTAJE ČLANSTVO U ODBORU.”

Dakle, shodno navedenoj odredbi iz člana 38. stav 7. Zakona o stečaju, NEZAKONITO PRISUSTVUJU I GLASAJU u odboru poverilaca: **1) DELTA FARM** - koje zastupa **Rade Basta** kao predsednik odbora poverilaca, čije je potraživanje od 47.656. 466,00 dinara, sa kamatom od 9.159.601,08 dinara osporeno u više od 2/3 prijavljenog potraživanja, tako da priznato potraživanje iznosi samo

8.500.578,35 dinara, a osporeno 39.155.878,65 dinara i osporena kamata od 9.159.601,08 dinara (br. 37. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **2) MD NINI NIŠ** – koga u odboru poverilaca zastupa advokat **Ljiljana Živković** čije je prijavljeno potraživanje od 342.529.735,27 dinara osporeno u celosti (br. 102. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **3) PIVARA NIŠ** čije je prijavljeno potraživanje 14.038.863,86 dinara, sa kamatom od 4.635.792,77 dinara, a priznato 3.271.048,96 dinara sa kamatom od 1.075.211,81 dinara, tako da je osporeno 10.767.814,90 dinara sa kamatom od 3.560.580,48 dinara, što predstavlja više od 2/3 prijavljenog potraživanja (br. 60. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **4) JAKA 80 SKOPLJE**, čije je prijavljeno potraživanje 94.026.043,12 dinara osporeno u celosti (br. 307. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **5) ISHRANA NIŠ** čije je prijavljeno potraživanje 547.385,38 dinara sa kamatom od 53.206,29 dinara, od čega je priznato 365.845,89 dinara i kamata od 21.698,04 dinara odn. osporen je iznos od 181.539,49 dinara i kamata od 31.502,25 dinara (br. 4. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) **6) NINI NIŠ EXPORT-IMPORT** čije je prijavljeno potraživanje od 54.499.480,92 dinara osporeno u celosti (br. 93. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca) i **7) NINI KOZMETIKA** čije je prijavljeno potraživanje od 212.319,48 dinara osporeno u celosti (br. 95. liste priznatih i osporenih potraživanja razlučnih i stečajnih poverilaca).

b) Odbor poverilaca od 25. januara 2012. godine radi NEZAKONITO iz razloga što je na Skupštini poverilaca ispred poverioca **NELT** za člana Odbora izabran Zdravko Punišić. Umesto njega je na devetoj sednici odbora, održanoj 14.02.2013. godine, učestvovao Lazar Pelivanski koji za učestvovanje u radu odbora poverilaca nije priložio POSEBNO PUNOMOĆJE, potrebno na osnovu člana 39. stav 6. Zakona o stečaju.

Stečajni upravnik je tek 22.02.2013. godine dostavio punomoćje od 24.01.2012. godine, kojim stečajni poverilac **NELT** ovlašćuje Lazara Pelivanskog za zastupanje pred odborom poverilaca „SRBOLEK” AD – u stečaju, bez odluke odbora o kooptiranju novog člana i bez konstatacije u zapisniku sa sednice održane 25.01.2012. godine.

Posebno punomoćje, koje je bilo uslov za zastupanje Lazara Pelivanskog, nikada nije dostavljeno niti overeno, a punomoćje koje je dao **NELT** se ni u kom slučaju ne može smatrati posebnim punomoćjem, u smislu člana 39. stav 6. Zakona o stečaju.

Mandat kooptiranom novom članu odbora poverilaca može da traje, shodno članu 38. stav 8 Zakona o stečaju „do PRVOG NAREDNOG ZASEDANJA SKUPŠTINE poverilaca na kojoj će se izabrati novi član tog odbora”. Pošto nije bilo narednog zasedanja skupštine poverilaca, nema ni zakonitog kooptiranja.

c) Član odbora poverilaca **Ljiljana Živković iz Niša** nije prisustvovala ni jednoj sednici odbora poverilaca i ne izvršava obaveze propisane Zakonom o stečaju, te je morala da bude razrešena od strane skupštine poverilaca ili stečajnog sudije, shodno odredbi iz člana 38. stav 6. Zakona o stečaju.

d) Odbor poverilaca je na petoj sednici, održanoj dana 01.06.2012. godine prihvatio ostavku Vladana Divca u odboru poverilaca, ispred poverioca **DIV PROTECT TEAM** i prihvatio predlog da se stupi u kontakt sa stečajnim poveriocem GALENIKA i da se njihov predstavnik kooptira u odbor poverilaca, umesto Vladana Divca. Pošto GALENIKA nije prihvatila da kooptira svog predstavnika u Odbor poverilaca, Vladan Divac je NEZAKONITO nastavio da prisustvuje sednicama.

Zbog nezakonite izmene pojedinih članova Odbora poverilaca Zaključkom Privrednog suda u Beogradu Broj: 1 St.391/12 od 09.05.2013. godine, USVOJEN JE KAO OSNOVAN prigovor da je nezakonit postupak prodaje i Odluku Odbora poverilaca, kojom se daje saglasnost na prodaju nepokretnosti .poslovnog objekta u Beogradu, ul. sarajevska br.82-84, sa pripadajućim kancelarijskim nameštajem, opremom i sitnim inventarom, označena u Oglasu o prodaji od 11.02.2013. godine kao celina I, ponuđaču „PAVGOROD” DOO iz Foče, za ponudenu kupoprodajnu cenu od 236.000.000,00 dinara.

Dokaz: Zaključak Privrednog suda u Beogradu Broj: 1 St.391/12 od 09.05.2013. godine.

6. Podnosilac krivične prijave smatra da je stečajni upravnik GRUBO POVREDIO ZAKON iz člana 133. stav 1 i stav 2. Zakona o stečaju prilikom prodaje **Poslovnog centra u Leskovcu**, jer Obaveštenje o nameri, planu i rokovima prodaje poslovnog centra u Leskovcu nije predao stečajnom sudiji 15 dana pre izvršene prodaje, niti je o prodaji obavestio odbor poverilaca.

Na osnovu člana 133. stav 1. Zakona o stečaju, stečajni upravnik je čak bio DUŽAN da Obaveštenje dostavi „I SVIM ONIM LICIMA KOJA SU ISKAZALA INTERES ZA TU IMOVINU BEZ OBZIRA PO KOM OSNOVU“.

Podnosilac ove krivične prijave i član Odbora poverilaca Milorad Savić je Obaveštenje video na oglasnoj tabli suda 09.04.2013. godine, a poslovni objekat je prodat dan ranije 08.04.2013. godine. Postavlja se pitanje gde je savesnost i zakonitost ako neko ko je dužan da obavesti sve, može da ne obavesti nikoga?!?

Postoji osnovana sumnja da se stečajni upravnik u toj prodaji ponašao pristrasno i da je pogodio kupca, jer je izvršio prodaju i uveo u posed kupca danom Obaveštenja, dok je kupac i PRE zaključenja ugovora uplatio celokupan iznos kupoprodajne cene.

U svom Izjašnjenju na prigovor o prodaju, stečajni upravnik priznaje da NIJE dostavio Obaveštenje stečajnom sudiji 15 dana pre izvršene prodaje pri čemu smatra da tim činom nije prekršio zakonske odredbe, iz razloga što je prodaja izvršena metodom neposredne pogodbe uz određenu minimalnu cenu od strane odbora poverilaca, te da nije imao obavezu da sačini Obaveštenje o nameri, planu, načinu i rokovima prodaje u smislu odredbe člana 133. stav 2. Zakona o stečaju već da: „predmetno obaveštenje dostavljeno sudiji u nekom smislu treba posmatrati kao obavezu stečajnog upravnika iz člana 28. Zakona o stečaju.“

Ukoliko stečajni upravnik tretira prodaju imovine u Leskovcu kao radnju od izuzetnog značaja, u smislu člana 28. Zakona o stečaju, onda je bio u obavezi da pribavi saglasnost odn. mišljenje odbora poverilaca. U svom zahtevu za dobijanje saglasnosti odbora poverilaca, stečajni sudija je bio dužan da navede i obrazloži razloge zbog kojih predlaže prodaju neposrednom pogodbom, na osnovu Pravilnika o

utvrđivanju nacionalnih standarda za upravljanje stečajnom masom - Nacionalni standard broj 5. tačka VII stav 1, što stečajni upravnik nije učinio.

Dakle, pošto je prodaja vršena metodom neposredne pogodbe, stečajnom upravniku je svakako bila potrebna saglasnost odn. mišljenje Odbora poverilaca, saglasno čl. 40. stav 1 tač. 1 Zakona o stečaju („odbor poverilaca daje MIŠLJENJE stečajnom upravniku na način unovčenja imovine, ukoliko se prodaja ne vrši javnim nadmetanjem, i daje SAGLASNOST u vezi sa radnjama od izuzetnog značaja“).

Načelna saglasnost za prodaju svakao nije bila dovoljna po Nacionalnom standardu broj 5. i otvorila je mogućnost da se sumnja u dobre namere stečajnog upravnika, koji je u svom Izjašnjenju na primedbe izneo niz neistina. Proverom navoda stečajnog upravnika iz Izjašnjenja po nalogu suda VIII-CY-44/2013-67-3 od 05.06.2013. godine, koje je stečajni upravnik predao sudu 13.06.2013. godine, ustanovio sam sledeće:

- stečajni upravnik je u Obaveštenju o namerama naveo lice koje je iskazalo interes za imovinu koja se prodaje, Milana Vujičića iz Leskovca, Masarikov trg br.3/31 i nije pominjao druga zainteresovana lica, a imovinu je prodao direktnom pogodbom privrednom društvu „JEANCI SERBIA” d.o.o. koje nije bilo označeno kao zainteresovano lice;

- u Agenciji za privredne registre nema registrovanog privrednog društva „EXPORT“ d.o.o. iz Leskovca, ul. Njegoševa br.54 koje je bilo prvi ponuđač (privredno društvo „EXPORT“ navodi i sudija u svom Zaključku od 07.05. 2013. godine kojim je odbila prigovor na prodaju dela imovine stečajnog dužnika kao celina 5 i to: Poslovni centar-Leskovac u Leskovcu, ul. Moravska b.b.);

- u svom Izjašnjenju stečajni upravnik navodi: „U međuvremenu stečajnom dužniku je prispela ponuda za kupovinu poslovnog centra u Leskovcu upućena od strane advokata Milana Vujičića iz Leskovca, Masarikov trg br. 3/31, koji je ponudu dostavio, kasnije će se ispostaviti u ime kupca „JEANCI SERBIA“ d.o.o. iz Leskovca;

- u Leskovcu NEMA registrovanog advokata Milana Vujačića iz Leskovca, ul. Masarikov trg br. 3/31;

- privredno društvo „JEANCI SERBIA“ d.o.o. Leskovac (ima kao osnivače: jedno domaće fizičko lice i dva turska državljanina, zakonski zastupnik i ostali zastupnik su turski državljani), te je malo verovatna komplikovana priča stečajnog upravnika oko hitnosti ugovaranja i prodaje na kojoj je insistirao kupac, zbog toga što ne može često da dolazi iz Istambula, iako u Srbiji ima firmu sa od 106. zaposlenih, koja u drugoj godini poslovanja ima poslovne prihode od 126.065.000 dinara godišnje i gde svakog meseca zakonski zastupnici moraju lično da potpišu PDV prijavu, a gotovo svakodnevno da potpisuju naloge za plaćanja, ugovore, odluke, rešenja i sl.

Kod ovakvog stanja stvari, postavlja se pitanje zašto stečajni upravnik u svom Izjašnjenju navodi netačne podatke i zašto se skriva iza stečajnog sudije navodeći više puta da je „u saradnji sa stečajnim sudijom preduzeo sve mere oko izbora najpovoljnijeg ponuđača“?

Zbog nezakonitosti prodaje Poslovnog centra u Leskovcu Agencija za licenciranje stečajnih upravnika pokrenula je disciplinski postupak protiv stečajnog upravnika Dragana Perkovića u predmetu VI Broj: 26-375/2013-03, ALSU 3045.

7. Stečajni upravnik dozvoljava sebi da vređa podnosioca prigovora nazivajući ga „večnim čuvarom imovine SRBOLEKA” (svoje imovine, odnosno imovine malih akcionara kojima je ona nezakonito oteta) bolesnikom i tome slično. Kada su radnici štitili imovinu SRBOLEKA od pljačke Jovice Stefanovića, na isti način su tada bili vređani i proganjani, ali su na kraju uspjeli da dokažu da su bili u pravu. Zakonsko je pravo svakog radnika kao poverioca i svakog građanina Srbije da prijavi nezakonitost ukoliko smatra da je napravljena, pogotovu onu koja direktno utiče na njegovu životnu i radnu egzistenciju. Ne može nam se oduzeti to pravo u bilo kom postupku, tako ni u stečaju. Zato ćemo se i dalje boriti za svoja prava.

Dana **10.08.2013. godine** objavljen je novi oglas o prodaji nepokretne i pokretne imovine stečajnog dužnika „SRBOLEK” AD – u stečaju, sa sedištem u Beogradu, ul. Sarajevska br. 84, metodom javnog nadmetanja. Predmet prodaje je DEVET celina nepokretne i pokretne imovine stečajnog dužnika. **Javno nadmetanje će se održati 12.09.2013. godine u 11 časova na adresii:ul. Kneza Miloša br. 60, Beograd, I sprat.**

U uverenju da će nadležno tužilaštvo ispitati osnovanost i preduzeti zakonom propisane mere, molim da budem obavešten o ishodu postupka, kao i da me pozovete u postupku ispitivanja prijave, radi pružanja potrebnih informacija.

U Beogradu,
28.08.2013.g.

Udruženje radnika i akcionara Srboleka

MINISTARSTVU EKONOMIJE I REGIONALNOG RAZVOJA
PRESEDNIKU REPUBLIKE SRBIJE
VLADI REPUBLIKE SRBIJE

**ZAHTEV ZA REALIZACIJU PROTOKOLA
OD 11.OKTOBRA 2010.GODINE**

I

Posredstvom Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja i predstavnika vlasti grada Beograda, dana 11.oktobra 2010.godine, postignut je koncenzus osnovnih ciljeva i zaključen je PROTOKOL KOJI NIJE REALIZOVAN (Protokol u priligu).

Za realizaciju obaveza iz ovog protokola bio je odgovoran poslodavac, a predstavnici Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja i grada Beograda, u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima, potpisima su GARANTOVALI da će se protokol realizovati na dogovoreni način, ili da će u suprotnom preduzeti mere u okviru svojih nadležnosti.

Garancije za realizaciju Protokola svojim potpisima i pečatom Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja, dali su u ime Ministarstva, državni sekretar Nebojša Ćirić, a u ime grada Beograda, član Gradskog veća grada Beograda, Miroslav Čučković.

Navedeni PROTOKOL predstavlja priznanje duga poslodavca „SRBOLEKA“ AD, koje je zastupao i predstavljao direktor i pojedinačno najveći vlasnik Jovica Stefanović Nini prema zaposlenima, kojim je utvrđena dinamika isplate zaostalih zarada i drugih dospelih obaveza

poslodavca, a predstavlja i svojevršno pristupanje dugu Republike Srbije i njenih organa, da će se ispuniti potraživanje od dužnika. Potpisivanjem ovog Protokola, Republika Srbija je stupila u obavezu pored dužnika.

Shodnom primenom Zakona o obligacionim odnosima i to: opštih načela o prouzrokovanju štete iz čl.154.i 155. ZOO, odredaba o naknadi materijalne štete iz čl.185, 186, 188. ZOO i odredaba o pristupanju dugu iz čl.451 i 452. ZOO traži od Republike Srbije-Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja (stare i nove vlasti) da se ispoštuju preuzete obaveze iz ovog Protokola, koje su DOSPELE pre više od godinu dana, a koje niko ne ispunjava i za koje niko nije odgovoran.

Privatizacija Akcionarskog društva za medicinsko snabdevanje i proizvodnju „SRBOLEK“-a iz Beograda, ul. sarajevska br.84 bila je jedna od najlošijih privatizacija, označena u Izveštajima Saveta za borbu protiv korupcije Verice Barać, kao karakterističan primer kršenja prava malih akcionara i njihove nemogućnosti da zaštite svoju imovinu i radna mesta.

Potpisnik PROTOKOLA u ime Poslodavca i odgovorno lice bio je kontroverzni biznismen sa Intropolove poternice, Jovice Stefanovića - Ninija, vlasnik firme MD Nini d.o.o. koja je bila najveći akcionar u „Srbolek“-u a.d. čija samovolja je bila bez premca.

Stefanović je zahvaljujući nemaru države i njenih organa imao punu kontrolu i godinama je javno pljačkao „Srbolek“, iako je posedovao svega 24, 99 % akcija.

Već sam izbor kupca državnog paketa akcija svedoči o nesavesnom odnosu Agencije za privatizaciju prema subjektu privatizacije, a isključiva briga za sam čin prodaje imovine, uvećala je rizik u poslovanju firme i akcionara.

Ovakav kupac nije mogao ostati nepoznat Agenciji za privatizaciju - Jovica Stefanović Nini, bio je u vreme privatizacije vlasnik većeg broja preduzeća u **Srbiji** i to: M.D.Nini Niš, 100% udela, Nini Eksport-Import Niš 100% udela, Nini prehrana Niš 100%, Nini Kozmetika Niš 100%, Jaka 80 Svrljig 100%, Reunion Zemun 100%, Marko Plus Novi Sad 100%, Menta Padej 74% udela, Sigmapharm 100% udela, Prosveta Niš 65% udela, Pivara Niš 52% udela, Elid Donji Dušnik sa 82% udela, Femid Bela Palanka 91% udela, Srbolek Beograd 24% udela, Trivit-Mlin Vrbas 20% udela, Žitopromet Niš 74% udela, Žitopek Niš 9% udela, veliki akcionar Aik Banke Niš i dr, dok je u **Makedoniji** imao: 70% Makedonske Banke, Rado Banku, Vetafarm Trejd, Žito Skopje, Mak Lek, Pelagoniju, Teteks, Ohridsku Banku, Fabriku Blagoj Gorev, Sileks Banku, Konditorsku industriju Evropa, Bitoljsko preduzeće Fustearko Borec, akcije Komercijalne banke i još puno nepomenutih).

Od samog početka privatizacije Stefanović nije poštovao zakon ni ugovor, već je silom uzurpirao upravljačka prava, kršio pravila demokratskog odlučivanja na skupštini akcionara, gazio sindikalna i druga prava iz radnog odnosa, otpuštao radnike tokom zakonitog štrajka, konstantno zloupotrebjavao položaj i uvećavao lično bogatstvo na štetu "Srboleka" i radnika-akcionara.

Institucije nisu reagovala iako su se zaposleni i maili akcionari obraćali svima, ministarstvima, tužilaštvu, pa nadalje, da bi ih upozorili da Stefanović izvlači kapital preko svojih povezanih firmi i ne plaća državi poreze i obaveze, ali nije bilo reakcije. Brojna upozorenjima su dolazila i od sindikalnih organizacija.

Odbijanje saradnje i bilo kakvog partnerstva sa ostalim vlasnicima-prvenstveno sa radnicima malim akcionarima, naneta je šteta ne samo radnicima i malim akcionarimaveć i samoj državi.

Država začuđujuće nije ispoljila nikakvu odgovornost zbog posledica loše privatizacije koja je bila u njenom aranžmanu. U čitavom razdoblju u kojem su počinjena ova dela Vlada Srbije je ispoljila kontinuitet u politici koja je ta dela omogućila, podržavala i štitila. Pomenuta dela nisu mogla biti počinjena bez usmeravanja i podrške Vlade, pogotovo kada je reč o njenim Agencijama.

Vlada Republike Srbije je ignorisala upozorenja svog organa, Saveta za borbu protiv korupcije, koji je blagovremeno upozoravao na kršenje zakona i ugovora. Usmeravala je svoje aparate vlasti protiv radnika i akcionara, koji su se u zakonskim okvirima suprotstavljali uzurpaciji svojine i moći. Nije iskazala interes za poslovanje firme i saniranje nastale štete, već je ispoljila interes samo za prodaju i preprodaju svog udela u vlasništvu, namećići radnicima i malim akcionarima da i oni sami ograniče svoj interes na prodaju i preprodaju acija, bez obzira na rizik da firma propadne a radnici ostanu bez posla i elementarnih uslova za egzistenciju.

Savet za borbu protiv korupcije je u svom izveštaju od 26.10.2010. godine preporučio Vladi „da sa naročitom pažnjom analizira postupanje Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja, koje je svojim mešanjem u nedavno okončani štrajk u „Srboleku“ omogućio nesavesnoj upravi da učvrsti svoju samovolju i nastavi da ugrožava imovinu ostalih akcionara i opstanak preduzeća“.

I brojni drugi primeri koje je Savet za borbu protiv korupcije prethodnih godina analizirao u izveštajima i inicijativama dostavljenim Vladi, jasno je govorilo da se

radi o sistemskim problemu. Savet je gotovo svakodnevno obaveštavao Vladu o raznim nezakonitostima i tražio od Vlade da razmotri zbog čega institucije ne rade po zakonu, ili rade sporo, kao i da analizira nedostatke u propisima zbog kojih regulatorna tela ne mogu da spreče samovolju najvećeg akcionara u privatizovanim privrednim društvima.

II

Potpisanim PROTOKOLOM bilo je dogovoreno i garantovano da će „SRBOLEK“ AD nastaviti proizvodnju. Za nastavak proizvodnje su postojali svi uslovi. Da je proizvodnja bila nastavljena, a „SRBOLEK“ ne bi danas bio u stečaju!

Od nekada uspešnog preduzeća, osnovanog pre sto godina, ostale su samo posledice petogodišnje samovolje i šteta. Ostalo je još samo da se postupak stečaja pokrenut Rešenjem Privrednog suda u Beogradu 1. st.391/2011 od 11.05. 2011. godine, završi unovčenjem imovine stečajnog dužnika.

Odluku o bankrotu doneo je 10.08.2011.godine Privredni sud u Beogradu, sa obrazloženjem da nije podnet plan reorganizacije. Stečajni upravnik Dragan Perković kazao je da nije mogao sam da predloži plan reorganizacije, jer su to mogli da odluče samo poverioci koji u njegovu sprovođenje treba da ulože pare. Na pitanja novinara da li se bilo ko iz Ministarstva ekonomije ili Ministarstva zdravlja interesovao šta će biti sa „Srbolekom“ Perković je kazao: „Niko iz države mene ovih četiri meseca nije kontaktirao, niti mi je jednu reč uputio, ali su mi poslali pet inspekcija koje su mi zabranile da prodajem lekove, da radim i ispunjavam propisane uslove“.

Istina je sledeća: članom 155. Zakonom o stečaju (Službeni glasnik RS br.104/09 i 99/11) predviđena je mogućnost da stečajni dužnik istovremeno sa podnošenjem predloga za pokretanje stečajnog postupka podnese unapred pripremljen Plan reorganizacije. Ipak, na osnovu člana 159. navedenog zakona, stečajni sudija mora odbaciti predlog ako planom reorganizacije nisu obuhvaćeni poverioci koji bi, da su obuhvaćeni planom, mogli svojim glasanjem da utiču na odluku o usvajanju plana. *Reorganizacija se sprovodi ako se time obezbeđuje povoljnije namirenje poverilaca u odnosu na bankrotstvo, a posebno ako postoje ekonomsko opravdani uslovi za nastavak dužnikovog poslovanja.*

Osim toga, 27. maja 2011. godine donet je Zakon o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava („Službeni glasnik RS br.36/2011) na osnovu koga je takođe bilo moguće konsolidovati preduzeće i obnoviti proizvodnju, na principima saradnje i koordinacije poverilaca, samo da stečaj „Srboleka“ nije proglašen desetak dana ranije (**Član 1.** *Ovim zakonom uređuju se uslovi i način sporazumnog finansijskog restrukturiranja privrednih društava (u daljem tekstu: finansijsko restrukturiranje) u Republici Srbiji koje se sprovodi najkasnije pre pokretanja stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj).*

Prosta logika nalaže da se izvede sledeći zaključak: Država, kao najveći poverilac, pustila je da preduzeće propadne. Mali akcionari i investitori iz Slovenije i Srbije, nisu uspeli da spreče zatvaranje preduzeća.

Državne institucije kojima su se mali akcionari obraćali od 2008.godine glavni su krivci što je direktor i pojedinačno najveći vlasnik Jovica Stefanović Nini opljačkao i urušio fabriku koja je do 2005. godine bila profitabilna.

Tek posle dve godine od kada su podneli prvu krivičnu prijavu, Nini je uhapšen, zbog sumnje da je oštetio državu, radnike i male akcionare.

Početak jula prošle godine pušten je da se brani sa slobode. Postavlja se pitanje zašto je Jovica Stefanović Nini pušten iz pritvora ubrzo nakon što se njemu našao 08.11.2010. godine. Protiv njega se vodilo više krivičnih postupaka u Višem sudu u Beogradu-Broj KTR-1491/09 od 28.07.2009. godine, KTR-1146 /09 od 09.10. 2009. godine, a po veliki broju krivičnih prijavi podnetih Prvom opštinskom javnom tužilaštvu u Beogradu, tužilaštvo je podnelo zahteve za prikupljanje, obaveštenja Direkciji policije. Pre „Srboleka“, na gotovo identičan način opljačkao je „JUGOREMEDIJU“ AD, takođe iz privatizacije, oštetišći ovu fabriku lekova za više od 100 miliona evra.

Osim toga, kod Višeg suda u Beogradu se po zahtevu Višeg javnog tužilaštva vodio postupak za oduzimanje imovine od Jovice Stefanovića i njegovih povezanih lica. Zahtevom za privremeno oduzimanje imovine Oik-7/10 od 08.02.2011. godine, Jovici Stefanoviću i povezanim licima je privremeno oduzeta velika imovina koja je mogla da se trajno oduzme da se u sudskom postupku dokazale zloupotrebe.

U ovakvoj situaciji, lako se moglo pretpostaviti da će kontrovezni biznismen brzo pobeći iz Srbije da bi izbegao pritvor i osudu za brojne malverzacije. Po nekim informacijama nalazi se u Republici Makedoniji, i preko svojih ljudi, kao produžene ruke, uredno nadgleda i rukovori svojim brojnim firmama, koje je kupio novcem stečenim kriminalom preko of–šor kompanija sa Kipra, a koji je opran kroz raznorazne privatizacije.

Sa druge strane, začuđujuća je količina nebrige o „SRBOLEKU” AD obzirom da je bilo“ privredno društvom od posebnog značaja za Republiku Srbiju” (u prilogu).

Potencijal Srboleka, s obzirom na prirodu delatnosti i profitabilnosti ja takav da čak i sada kada je u tzv.bankrotstvu može sopstvenim aktivnostima da obezbedi brzo i efikasno poslovanje, da namiri stara potraživanja i redovno izmiruje buduće obaveze, na način kako se to odvijalo pre sporne promene vlasničke strukture.

I nakon uvođenja stečaja postojala je mogućnost da deo zaposlenih ostane u fabrici da radi, pošto je na zalihama bilo lekova koji su mogli odmah da se prodaju, kao i sirovina za nastavak proizvodnje. Ipak, i pored predloga stečajnog upravnika i saglasnosti stečajnog sudije da se to i uradi, ova zamisao o spasu Fabrike nije se dopala nadležnom Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja?! . Tada je Srbolek imao na zalihama sirovine i lekove u vrednosti od preko 300 miliona dinara. Da je nastavljena proizvodnja, i pored pokrenutog stečaja, fabrika bi uspela da u roku od samo nekoliko meseci vrati dugove i nastavi izvoz na okolna tržišta.

Fabrika lekova Srbolek koja je u stečaju od maja prošle godine, uplatila je 500.000,00 dinara sudu, da bi bio uveden stečaj nad firmom MD „NINI” od koje Srbolek potražuje oko milijardu dinara. Ipak, Nini je uspeo da iz inostranstva deblokira račun, a Srbolek je ugasio proizvodnju i otpistio svih 200 radnika. s tog stanovišta, nije moguće sagledati koje su sve posledice gašenja pogona i upadljive deindustrijalizacije, niti koji su sve problemi permanentnog rasta nezaposlenih ljudi.

Stečajni upravnik Srboleka Dragan Perković je do sada više puta bezuspešno objavljivao oglase za prodaju ovog preduzeća.

Ako preduzeće ne može da se proda, ZAŠTO DRŽAVA NE MOŽE DA MU POMOGNE DA ORGANIZUJE NOVU PROIZVODNJU?!

U D R U Ź E N J E

Prodaja imovine

ČAČANSKA BANKA AD

Pivarska br.1

Čačak

Poštovani,

Uvidom u dokumentaciju stečajnog dužnika „SRBOLEK”-a AD Beograd videli smo dopis Čačanske banke AD upućen stečajnom upravniku Draganu Perkoviću od 16.09.2013. godine u kome se navodi da je označena banka, koja je razlučni poverilac u ovom stečajnom postupku zainteresovana za kupovinu imovine „SRBOLEK”-a AD – u stečaju, po ceni od 30% od početne cene i poziva ga da Banci dostavi potrebnu dokumentaciju kako bi se obezbedilo blagovremeno odlučivanje Upravnog odbora.

Tim povodom obaveštavamo vas da smo protiv stečajnog upravnika Dragana Perkovića i drugih NN lica podneli krivičnu prijavu kod Prvog osnovnog javnog tužilaštva u Beogradu zbog više zloupotreba, između ostalih i u vezi sa kreditima i založnim izjavama Čačanske banke AD i da smo 2009.godine takođe podneli krivičnu prijavu protiv Jovice Stefanovića – Ninija, po kojoj se vodi postupak kod Specijalnog suda za organizovani kriminal.

Ugovori o kreditima koji su dati „SRBOLEK”-u AD Beograd su apsolutno ništavi i ne mogu proizvoditi pravno dejstvo jer su sačinjeni uz niz nedostataka i nezakonitih radnji, zbog čega smo i podneli krivičnu prijavu. **Kao prvo**, o uspostavljanju hipoteke nije odlučivala Skupština akcionara što je bilo u suprotnosti sa tada važećim Zakonom o privrednim društvima, **drugo**, shodno članu 8a Zakona o akcijskom fondu Akcijski fond Srbije morao je biti obavešten o predmetnom uspostavljanju hipoteke, po osnovu akcija koje su mu prenete i imao je zakonsku obavezu da se izjasni po tom pitanju, **treće**, čak ni Upravni odbor „SRBOLEK”-a AD nije znao niti je odlučivao o podizanju kredita i uspostavljanju hipoteke na imovini „SRBOLEK”-a AD, **kao četvrto**, za potpisivanje ugovora bio je nadležan zakonski zastupnik Mladen Lučić - generalni direktor „SRBOLEK”-a AD a kod sklapanja ugovora o kreditu Broj 200810697 od 16.06.2008.godine stavljen je potpis Jovice Stefanovića – Ninija. Tom prilikom je prvi put i ugovoreno uspostavljanje predmetne hipoteke. Osim toga, u članu 1. sva tri ugovora označeno je da se krediti daju isključivo za finansiranje obrtnih sredstava i da Banka ima pravo da kontroliše namenu uzetih kredita. Kako su krediti utrošeni za sasvim druge svrhe, i sva tri kredita su zaključena u Nišu iako je sedište „SRBOLEK”-a AD u Beogradu, te je ponašanje predstavnika Čačanske banke AD izazvalo kod nas sumnju u zakonitost celokupnog postupka (uplata od 20.000.000,00 dinara od 10.03.2008. godine upotrebljena je za kupovinu akcija „PIVARA” AD u Nišu, uplata od 20.000.000,00 dinara od 28.03.2008. godine prebačena je na račun AIK banke AD Niš i ceo iznos je uplaćen za menice „JUGOREMEDIJA” AD Zrenjanin, uplata od 40.000.000, 00 dinara od 31.03.2008. godine utrošena je za naplatu menica „JUGOREMEDIJA” AD Zrenjanin i td.)

Čačanska banka AD nikada nije iskazala interesovanje za namenu utrošenog kredita i ništa nije kontrolisala, zbog čega je došlo i do problema kod vraćanja ovih kredita.

Stečajni upravnik Dragan Perković je blagovremeno obavješten da razlučni poverilac **Čačanska banka AD** ima hipoteku samo **na delu poslovne zgrade „SRBOLEK“** – a AD od oko 1100 m2 od ukupno oko 4500 m2. **STEČAJNI UPRAVNIK je bio dužan da izdvoji nepokrenu imovinu** na kojoj razlučni poverilac ČAČANSKA BANKA A.D. ima upisanu hipoteku, od oko 1100 m2 u skladu sa Založnom izjavom za odobrene kredite od 07.03.2008.g.odine, 16.06.2008.godine i 25.07.2008.godine i to: - STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, postojeća na kat.par.br.1396/1, broj zgrade 1, površine osnove 168 m2, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA-portirnica uz Savsku ulicu, postojeća na kat.parc.broj 1396/1, broj zgrade 2, površine 20 m2, Sarajevska 82, broj etaža Pr, - STAMBENO-POSLOVNA ZGRADA, ugao Sarajevske, Drinske i Savske, postojeća na kat.parc.broj 1400, broj zgrade 1, površine osnove 829 m2, Sarajevska 84, broj etaže Pr+4, - POSLOVNA ZGRADA ZA KOJU NIJE UTVRĐENA DELATNOST ulaz iz Savske, radionica, postojeća na kat.parc.broj 1400, broj zgrade 2, površine osnove 152 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr, - POMOĆNA ZGRADA, postojeća na kat.parc.broj 1400, broj zgrade 3, površine 62 m2, Sarajevska 84, broj etaža Pr.

Na osnovu predmetne izvršne vansudske hipoteke **ČAČANSKA BANKA AD NEMA PRAVO DA ZAHTEVA PRODAJU svih 4500 m2**, sa pripadajućim zemljištem od oko 20 ari (koje nije ušlo u oglas) po ceni od 2, 2 miliona EUR. Kada je ova Banka prvi put oglasila prodaju 1100 m2 nad kojima ima hipoteku, tražila je cenu od 3.294.697 EUR. Takvim postupanjem **NARUŠIO BI SE RAVNOPRAVAN POLOŽAJ I SRAZMERNO NAMIRENJE STEČAJNIH POVERILACA** i ne bi bilo imovine iz koje bi se radnici i akcionari mogli obeštetiti.

Kako iz javno dostupnih informacija imamo saznanje da je Evropska banka za obnovu i razvoj EBRD izvršila dokapitalizaciju Čačanske banke AD i iskazala nameru za privatizaciju te Banke, mali akcionari i bivši radnici „SRBOLEK“-a AD, preko svog Udruženja koje predstavljamo Milorad Savić, nekadašnji član Upravnog odbora „SRBOLEK“-a AD, a danas član Odbora poverilaca u stečajnom postupku protiv „SRBOLEK“-a AD i Zoran Gočević, nekadašnji predsednik Samostalnog sindikata radnika „SRBOLEK“-a AD i takođe član Upravnog odbora „SRBOLEK“-a AD, a danas predsednik Udruženja bivših radnika i akcionara „SRBOLEK“-a AD, obavještavamo vas o svojim dosadašnjim aktivnostima u borbi za zaštitu svojih prava i protiv dalje devastacije imovine „SRBOLEK“-a AD – u stečaju, te se nadamo da ćete ovo naše obraćanje shvatiti kao dobronamerno i da nećete učestvovati u nezakonitim radnjama pojedinih kontroverznih biznismena kao što je Jovica Stefanović –Nini, koji se već nalazi u pritvoru i protiv koga se vodi postupak za više nezakonitih privatizacija i druge brojne zloupotrebe.

Prilozi: - Ugovore o kreditu,

- Službenu belešku datu PU Beograda

Milorad Savić
Branka Plećaša br. 35
Beograd-Zemun
064-152-1493

Zoran Gočević
Bulevar Kralja Aleksandra 378
11 000 Beograd
064-853-2233

Umesto zaključka

OTVORENA PITANJA

Tokom 2013. godine Učitelj neznalica je organizovao seriju okruglih stolova i drugih društvenih događaja na kojima su razmatrani problemi kršenja prava radnika u stečaju.

Prenosimo najave ovih razgovora u kojima su postavljena pitanja koja su razmatrana.

POLITIKA STEČAJA

U društvu zasnovanom na slobodnom tržištu, slobodi udruživanja i pravu na rad, kakvo Srbija želi da bude, stečaj je poslednja mera koju država preuzima protiv zaduženog preduzeća kako bi zaštitila njegove poverioce. Međutim, u Srbiji je stečaj postao način da se radnici i mali akcionari isključe iz vlasništva i upravljanja, čime ne samo da se krše njihova zakonom garantovana prava, već se zloupotrebom pravnog sistema i pravosuđa poništava njihovo građansko pravo na jednak tretman pred zakonom.

Iako zakon garantuje radnička, vlasnička i upravljačka prava, vlast ne očekuje da će se radnici i mali akcionari samoorganizovati da ova prava zaštite. Kada oni to ipak učine, država i većinski vlasnici reaguju tako što preduzeće oteraju u stečaj, često bez razloga predviđenih zakonom, pod okriljem ideološke diskvalifikacije nekadašnjih društvenih preduzeća kao nerentabilnih „političkih fabrika“, čiji opstanak navodno nanosi štetu poveriocima i čitavoj privredi.

Osim isključenja radnika i malih akcionara, stečaj takođe omogućava da se imovinom dužnika manipuliše na netransparentan način, što ipak nije moguće u koliko-toliko preciznim i javnim procedurama privatizacije. Iako koncipiran i sproveden na ekstremnim neoliberalnim pretpostavkama, proces privatizacije u Srbiji ipak garantuje kakvu-takvu zaštitu radničkih prava kroz kolektivni ugovor i socijalni program, kakvu-takvu participaciju radnika i penzionera u upravljanju kao manjinskih akcionara i kakvu-takvu očuvanje proizvodnje i radnih mesta kroz investicione obaveze kupaca iz ugovora o privatizaciji.

Stečajeve najčešće pokreću firme povezane sa većinskim akcionarima, kupcima državnog dela akcija, koji potom izlaze iz stečaja kao jedini vlasnici celokupne imovine preduzeća, „očišćenog“ od malih akcionara, nepoželjnih radnika i kolektivnog ugovora (npr. zrenjaninski Šinvoz, koji je zahvaljujući aktivnosti sindikata i malih akcionara marta ove godine došao pod lupu Evropskog parlamenta). U preduzećima u kojima je ugovor o privatizaciji raskinut, ili koja još uvek „čekaju privatizaciju“, istu represiju protiv radničkih borbi primenjuje država (npr. u Zastavi elektro iz Rače, koja je takođe na listi spornih privatizacije čije preispitivanje traži Evropski parlament). Bezakonje se nastavlja i u postupku stečaja, tako što se radnici isključuju iz organa stečaja čak i kada su većinski poverioci, radi čije se zaštite stečaj i vodi (u slučaju radnika Rekorda ovakvo nezakonito stanje traje skoro četiri godine!). Brojni su slučajevi u kojima su radnici i mali akcionari dokazali da su dugovi preduzeća manji od njegovih potraživanja prema povezanim firmama većinskih vlasnika, ali se stečaj nastavlja bez obzira na ovu činjenicu (npr. Srbolek). Posebno je

problematično to što je država svojim postupanjem u privatizaciji prouzročila štetu velikom broju preduzeća, ali kada ova preduzeća pokrenu zahteve za naknadu štete, država pokreće stečaj i bankrotstvo, iz razloga do kojih je dovelo upravo postupanje države koje je predmet odštetnog zahteva (npr. Jugoremedija).

Od 2007. godine i najave Mladana Dinkića da će se se privatizacija ubuduće sprovoditi „kroz stečaj“, uvođenje preduzeća u stečaj je postalo najefikasniji instrument gušenja radničkog otpora. Kako se suprotstaviti politici stečaja?

RADNICI U STEČAJU

Iako ni jedan poverilac, osim radnika, nema interes da preduzeće koje je otišlo u stečaj nastavi sa radom i da se sačuvaju radna mesta, radnici o sudbini preduzeća u stečaju, na primer o tome da li će ono ići u reorganizaciju, ili u bankrot, odlučuju sa umanjenim brojem glasova, za razliku od svih drugih poverilaca. Pravo glasa u punom iznosu imaju i oni koji su preduzeće odveli u stečaj. Pritom, glasovi u Skupštini poverilaca po osnovu potraživanja za penzijsko i invalidsko osiguranje ne pripadaju radnicima, već PIO fondu, odnosno državi.

Tu situaciju omogućava Zakon o stečaju, koji radnicima kao poveriocima garantuje samo prioritetnu naplatu minimalaca za poslednjih godinu dana i „povezivanje staža“ za poslednje dve godine po minimalnoj osnovici, bez obzira na to da li im preduzeće duguje minimalne, ili veće zarade. U praksi, iznos do dvanaest minimalaca je sve što se radnicima priznaje kao potraživanje, a sve druge dugove moraju da dokazuju u posebnoj parnici o svom trošku.

Ni za jednog drugog poverioca u stečaju Zakon ne predviđa ograničenja.

Sa druge strane, ne postoje nikakva ograničenja da se lica povezana sa vlasnicima dužnika pojave kao njegovi poverioci.

Svi drugi poverioci preduzeća u stečaju, a pre svih država i banke, više su od radnika u mogućnosti da utiču da do stečaja ne dođe.

Ovi problemi su prouzrokovali propast Trudbenika, Jugoremedije, Srboleka, Rekorda i ostalih preduzeća čiji radnici učestvuju u ovim diskusijama, i stotina drugih o kojima javnost ne zna gotovo ništa. Isti ti problemi izazvaće gašenje pet hiljada radnih mesta u RTB Boru, koji nezaustavljivo ide ka stečaju. Ukoliko se stečaj RTB Bora bude odvijao na način na koji se odvija u drugim preduzećima, posledice po Bor i okolne gradove biće katastrofalne.

Radnici u Skupštini poverilaca treba da glasaju sa punim iznosom svojih potraživanja.

Radnici u Skupštini poverilaca treba da glasaju ne samo po osnovu neto zarada, već i po osnovu duga za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Radnici treba da imaju pravo da, bez obzira na procenat potraživanja, ukoliko su zainteresovani, podnesu plan reorganizacije koji će imati prednost u odnosu na planove reorganizacije drugih poverilaca.

Radnici moraju imati šansu da ostvare svoje interese i sačuvaju preduzeća u čijem su uništavanju u manjoj ili većoj meri učestvovali praktično svi drugi poverioci i ostali subjekti u stečaju.

Zakon o stečaju se mora menjati u skladu sa ovim načelima, ako hoćemo da sprečimo katastrofu.

KUDA IZ STEČAJA?

Već na samom početku tranzicije u kapitalizam, neka od najvećih i najvrednijih preduzeća u Srbiji (npr. SARTID, početkom 2003. godine) privatizovana su „kroz stečaj“ – ne kroz institucionalni okvir predviđen za privatizaciju, koji je koliko-toliko, makar deklarativno koncipiran radi zaštite interesa i razvoja preduzeća, već u postupku koji se vodi isključivo u interesu poverilaca, i nikog drugog. Počev od maja 2005. godine, doneto je više izmena zakonskih propisa o privatizaciji kojima je stečaj i formalno uveden kao način privatizacije, ravnopravan sa aukcijom, tenderom ili ponudom za preuzimanje. Od 2007. godine, najveći deo privatizacije odvija se upravo „kroz stečaj“.

Sa druge strane, propisi o stečaju nisu pretrpeli nikakve izmene kojima bi se omogućila zaštita interesa preduzeća koja se „kroz stečaj“ privatizuju, njihovih radnika i malih akcionara. Stečaj se i dalje vodi isključivo „u interesu poverilaca“, iako je postao sredstvo za privatizaciju. Još gore, mali akcionari, koji ni u propisima koji regulišu rad preduzeća, ni u praksi nemaju nikakav uticaj na menadžment i nikakve mehanizme da zaustave štetno poslovanje, u stečaju se tretiraju „ravnopravno“ sa većinskim vlasnicima i „solidarno“ snose odgovornost za dugove; što se tiče radnika kao poverilaca u stečaju, oni imaju MANJE prava u odnosu na sve druge poverioce – iznos njihovih potraživanja se redukuje na minimalne zarade za poslednjih dvanaest meseci, a po osnovu duga za penzijsko i invalidsko osiguranje u skupštini poverilaca ne glasaju radnici kojima se duguje, već država preko PIO fonda.

Za lica povezana sa većinskim vlasnicima koji su preduzeće odveli u stečaj, ne postoje nikakva ograničenja da se pojave kao poverioci u stečaju i da glasaju sa punom iznosom potraživanja – koja su prethodno sami sebi napravili. Još od stečaja zrenjaninskog Šinvoza 2008. godine, i činjenica koje su o ovom stečaju izneli Savet za borbu protiv korupcije i Anketni odbor o Šinvozu Grada Zrenjanina, javnosti je poznato da se postupak stečaja zloupotrebljava kako bi se većinski vlasnici preduzeća oslobodili ostalih suvlasnika (malih akcionara) i „nepodobnih“ radnika koji se bune protiv privatizacije. Ove zloupotrebe se dešavaju u sprezi vlasnika preduzeća i privrednih sudova, što je dokazano u izveštajima navedenih institucija. „Privatizacija kroz stečaj“ nije ništa drugo nego poslednji korak u legalizaciji samovolje privilegovanih pojedinaca i neodgovornosti u upravljanju privrednim subjektima i vođenju javnih poslova, koja je započela krajem osamdesetih godina i eksplodirala u raspadu Jugoslavije, ratu i privatizaciji. Ekonomski i politički opustošeni radnici danas jedini imaju interes da se ova spirala neodgovornosti prekine, ali nemaju nikakve mehanizme da svoje interese ostvare.

Ponovno uspostavljanja odgovornosti u društvu i državi, moguće je samo ako se osloni na interese radnika u stečaju. Zato je neophodno da se najpre zaustavi cinizam zakonodavca koji vlasničku transformaciju netom sprovodi kroz proces koji ima sasvim drugačiji ratio (obeštećenje poverilaca), a zatim da se radnicima u stečaju omogućí da pokrenu preduzeća na čijem su se „pokretanju“ prethodnih decenija izređali i nacionalistička i liberalna vlast, i domaći dušebrižnici i strani eksperti, i „srpski domaćini“ i „strateški partneri“, i „zavisno“ i „nezavisno“ pravosuđe. Svi oni su, uz nepresušnu pomoć „razvojnih“ državnih fondova i privatnih banaka, svojim neodgovornim postupanjem doveli čitavu privredu u stečaj. Tražimo da se odgovornost za ispravljanje grešaka sada poveri radnicima:

- Radnici u skupštini poverilaca treba da glasaju sa punim iznosom potraživanja po osnovu zarada, kao i potraživanja po osnovu duga za penzijsko i invalidsko osiguranje.
- Radnici treba da imaju pravo da, bez obzira na procenat potraživanja, ukoliko su zainteresovani, podnesu plan reorganizacije koji će imati prednost u odnosu na planove reorganizacije drugih poverilaca.
- Ukoliko radnici podnesu plan reorganizacije, svi kapaciteti stečajne uprave moraju biti pod njihovom kontrolom i njima na raspolaganju; stečajni upravnik mora biti solidarno odgovoran sa radnicima za realizaciju plana reorganizacije.
- Za potrebe realizacije plana reorganizacije radnici moraju imati:
 - Realan grejs period da počnu sa vraćanjem dugova i odgovarajuće garancije od države prema privatnim poveriocima za vraćanje dugova.
 - Povoljne kredite od Fonda za razvoj, Razvojne banke i drugih sličnih institucija.
 - Sredstva za angažovanje stručnih lica koja će zajedno sa radnicima učestvovati u realizaciji reorganizacije, ponovnom pokretanju proizvodnje i vraćanja dugova.

Tražimo odgovornost da počnemo sa ispravljanjem grešaka koje su drugi pravili bez našeg učešća, jer su nas prethodno proglasili za politički i ekonomski nepismene.

KAKO ZAUSTAVITI STEČAJ?

Cilj stečaja jeste najpovoljnije kolektivno namirenje stečajnih poverilaca ostvarivanjem najveće moguće vrednosti stečajnog dužnika, odnosno njegove imovine (Član 2. Zakona o stečaju). U stvarnosti, stečaj se koristi za nastavak pljačke „drugim sredstvima”. On se najčešće ne pokreće zbog zakonom predviđenih razloga (nemogućnost dužnika da izmiruje obaveze), već vlasnici namerno guraju svoja preduzeća u stečaj. Privatni vlasnici to uglavnom čine u situaciji kada za suvlasnike imaju male akcionare, a sa sindikatima imaju kolektivni ugovor zaključen pre privatizacije. Da bi se oslobodili malih akcionara i sindikata, suspendovali kolektivni ugovor, otpustili radnike, a zatim ponovo zaposlili samo one koji su im podobni, većinski vlasnici zadužuju privatizovana preduzeća kod svojih povezanih firmi i, guraju ih u stečaj i zatim ih preko dugova preuzimaju kao jedini vlasnici. Ovaj prevarni mehanizam je poznat javnosti i državnim institucijama još od stečaja Šinvoza 2008. godine, međutim do današnjeg dana ni jedna Vlada nije predložila izmene zakona kojima bi se prevare onemogućile. Štaviše, i država kao vlasnik često namerno gura preduzeća u stečaj, kako bi izbegla da ih privatizuje u postupcima koji garantuju kakvu-takvu transparentnost i zaštitu radnika i malih akcionara (aukcija, tender, ponuda za preuzimanje...).

Iako ni jedan od poverilaca, osim radnika, nema interes da preduzeće koje je otišlo u stečaj nastavi sa radom i da sačuva radna mesta, radnici su najčešće marginalizovani ili izbačeni iz procesa upravljanja u stečaju. Zbog toga radnici nemaju mogućnost da kroz Zakon o stečaju utiču da stečaj zastane u situaciji kada postoje opravdane sumnje da je stečaj izazvan namerno na neki od opisanih načina. Stečajne sudije običano ne žele da zastanu u stečajnim postupcima pod izgovorn načela hitnosti Zakona o stečaju (Član 8.).

Radnici u ovakvim okolnostima nemaju nikakve šanse da ostvare svoj interes i sačuvaju preduzeća u čijem su uništavanju u manjoj ili većoj meri učestvovali praktično svi drugi poverioci i ostali subjekti u stečaju.

Pojedinačne radničke grupe su godinama pre stečaja pokušavale da sačuvaju svoja radna mesta kroz institucionalni okvir, pokretanjem svih zakonskih sredstava: tužbi, krivičnih prijava, podnesaka, žalbi i dr:

- „Jugoremedija“: tužba protiv države za odštetu od 111 miliona evra zbog nezakonitog postupanja državnih organa u privatizaciji;
- „Srbolek“: krivična prijave protiv vlasnika za zloupotrebu službenog položaja;
- „Trudbenik“: krivična prijava protiv Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja, Agencije za privatizaciju, zakonskih zastupnika „Monterra“ i „Trudbenika“ za nesavesno poslovanje u privredi i namerno izazivanje stečaja;
- „Rekord“: tužba Javnom tužiocu za nezakonito oduzimanje zemljišta i poništaj Ugovora o spornom zemljištu i drugi.

Okončanje tih postupaka bi moglo da prekine stečaj i omogući ponovno pokretanje proizvodnje, ali zbog hitnosti postupka stečaja i sporosti sudova i tužilaštva, stečajna uprava svojim postupanjem ide na ruku onim poveriocima koji su saučestvovali u pokretanju stečaja.

Stečajne sudije i stečajni upravnici se u praksi stavljaju u poziciju naredbodavca, iako po Zakonu o stečaju naredbodavnu funkciju vrši Odbor poverioca, a stečajni sudija i stečajni upravnik imaju samo izvršnu funkciju. Međutim, Odbor poverilaca nema kapacitete da zaista rukovodi stečajem, već je stavljen pred svršen čin da „odluči” o pitanjima o kojima je stečajni upravnik već stvarno odlučio. Tako stečaj često postaje cilj sam sebi, jer se vodi prema interesima onih koji od stečajnog postupka žive, koji primaju plate i bonuse iz stečajne mase i odgovara im da postupak traje što duže. Ukoliko među poveriocima nema banaka i drugih subjekata čije interese država zaslat štiti, odnosno ukoliko su među poveriocima pretežno radnici, često se dešava da se stečaj ne vodi čak ni radi „namirenja interesa poverilaca” i ispod svakog kriterijuma „hitnosti”, a sav novac od prodaje stečajne mase na kraju završi u džepovima stečajnih upravnika za „troškove stečaja”.

Postojećim zakonom o stečaju uskraćena su prava koja garantuju Ustav i konvencije o ljudskim pravima koje je naša zemlja potpisala, pri čemu ne mislimo samo na konvencije o socio-ekonomskim ljudskim pravima, koje garantuju pravo na rad i zaradu, već i konvencije o građanskim pravima, koje štite pravo na mirno uživanje imovine, i to svake imovine, bez razlike da li je ona privatna, ili društvena.

Pre svega, zakon o stečaju mora da uvaži faktičko stanje: da se pod izgovorom stečaja i obeštećenja poverilaca ustvari sprovodi/nastavlja privatizacija!

Zato zahtevamo da se cilj Zakona o stečaju promeni i uskladi sa faktičkim stanjem. Cilj stečaja mora biti da se preduzeća oporave, izađu iz stečaja i stave u funkciju ekonomskog razvoja društva; u Zakonu se moraju promeniti sve odredbe o odnosima među organima koji sprovode postupak stečaja, na način da se radnicima omogući da kroz reorganizaciju ponovo pokrenu proizvodnju i da u tom postupku imaju stvarnu vlast, i sve druge organe stečaja na raspolaganju za izvršenje stručnih i tehničkih poslova.

HIPOTEKE U STEČAJU – DISFUNKCIJA SISTEMA ILI POGREŠAN SISTEM?

Prethodne tri diskusije koje smo održali na temu obespravljenosti radnika u stečaju i na kojima smo tragali za načinima da se zaštite radnička prava i preduzeća koja su upropašćena u privatizaciji, dovele su nas do inicijative za izmene propisa, kojima bi se omogućilo da se odlučivanje o sudbini preduzeća i njegove imovine oduzme od političkih i ekonomskih struktura koje su dovele do stečaja čitave privrede, i da se poveri onima od kojih je moć odlučivanja oduzeta u privatizaciji – radnicima i malim akcionarima, ali i drugim poveriocima koji nisu bili u prilici da utiču na štetne poslovne odluke menadžmenta koje su preduzeće dovele do stečaja. Međutim, proširenje prava radnika kao poverilaca u stečaju, koje smo nastojali da koncipiramo na dosadašnjim diskusijama, neće dovesti do poboljšanja njihovog položaja ukoliko se u postupku stečaja i dalje budu favozirali poverioci obezbeđeni hipotekama, a to su uglavnom banke i državne institucije, jer izdvajanje imovine koja je pod hipotekom iz ukupne imovine preduzeća još više ugrožava već rizične izgleda da se preduzeće reorganizuje i zaštite prava radnika. Pritom su hipoteke banaka u gotovo svim nama poznatim slučajevima uspostavljene na osnovu nepotpune, ili čak falsifikovane dokumentacije, a namensko trošenje kredita uopšte nije kontrolisano.

U dosadašnjim diskusijama izdvojila su se dva stanovišta na koji način rešiti ovaj problem. Ona se ne isključuju međusobno i mogu se naporedo primeniti, ali otvaraju različite uglove sagledavanja problema.

Deo radnika preduzeća u stečaju čija je imovina najvećim delom pod hipotekama banaka i državnih institucija, smatra da će problem biti rešen ukoliko se nadležni organ stečaja zakonom obaveže da pokrene odgovarajuće postupke za raskid ugovora o hipotekama ukoliko ustanovi da su oni zaključeni suprotno propisima. Zagovornici ovog predloga smatraju da će najveći deo hipoteka sud sigurno odbaciti, jer su najčešće nezakonito uspostavljene.

Drugo stanovište je da bankama i drugim obezbeđenim poveriocima u stečaju treba potpuno ukinuti ekskluzivna prava na imovinu nad kojom su uspostavili hipoteke, i izjednačiti ih u pravima sa ostalim poveriocima. Ovo rešenje podrazumeva korenitu promenu sistema na kome počiva kreditiranje privrede od strane poslovnih banaka. Zagovornici ovog rešenja smatraju da je taj sistem nije koncipiran da bi pomogao privredi, već da bi pomogao pljačku privrede.

Prvo stanovište je da sistem treba da profunkcioniše i da ispravi greške.

Drugo stanovište je da je sistem greška i da ga treba menjati.

Šta sa hipotekama u stečaju?

ŠTA KAD NEĆE BANKE?

Na prethodnim razgovorima o konceptu promene propisa o stečaju radi unapređenja prava radnika, zaključili smo da proširenje prava radnika kao stalajnih poverilaca neće dovesti do poboljšanja njihovog položaja ukoliko se u postupku stečaja i dalje budu favozirali poverioci obezbeđeni hipotekama, a to su uglavnom banke i državne institucije, jer izdvajanje imovine koja je pod hipotekom iz ukupne imovine preduzeća dovodi do opasnosti od presecanja proizvodnog i poslovnog procesa, odnosno još više ugrožava već rizične izgleda za reorganizaciju i ponovno pokretanje preduzeća. Naravno, ukoliko se propisi promene na način da se poverioci obezbeđeni hipotekama

izjednače sa ostalim poveriocima, jasno je da će nakon toga biti vrlo teško dobiti kredit preko korporativne banke.

Da bi radnici imali realne izgleda da uspeju u reorganizaciji i ponovnom pokretanju preduzeća, i da bi drugi preduzetnici imali šansu za osnivanje novih malih i srednjih preduzeća, neophodni su im krediti, ali ne pod onakvim uslovima kakve daju korporativne banke, zbog kojih se najveći deo preduzeća danas i nalazi u stečaju.

Vlasti u Srbiji do sada su sprečavale sve inicijative za uspostavljanje alternativnih sistema kreditiranja privrede: mikro kredita, formiranja štedno-kreditnih zadruga i sl, kako bi sačuvala kontrolu nad privredom i svoju spregu sa korporativnim bankama. Ovi alternativni načini kreditiranja daju mnogo veći značaj kapitalu rada, preduzetničkim idejama i solidarnosti među radnicima i između radnika i preduzeća, i istovremeno uzimaju u obzir vremensko trajanje restukturiranja i razvoj preduzeća.

O alternativnim načinima kreditiranja i inicijativama za njihovo uvođenje u Srbiji, kao i o preprekama vlasti da se ove inicijative realizuju, na diskusiji u petak u 18.00 uvodna izlaganja će dati stručnjaci koji su ove inicijative pokretali i podržavali, nakon čega ćemo otvoriti diskusiju o načinima da alternativni načini kreditiranja zažive.

ŠTA KAD NEĆE DRŽAVA?

Seriya razgovora „Javni prostor vs. društveni prostor – ekonomska demokratija kao mesto govora“ počela je septembra prošle godine, mesec dana nakon što je lansirana antikorupcijska kampanja aktuelne Vlade Srbije. Za proteklih devet meseci, razgovori organizovani u okviru ove serije doveli su do artikulacije radničke kritike vladine antikorupcijske politike, kao i do artikulacije rešenja koje radnici nude za katastrofalnu ekonomsku situaciju u zemlji.

Kampanja hapšenja zbog sumnji na korupciju nije dovela do ispravljanja nepravdi nanetih radnicima u privatizaciji, već je dovršila privatizaciju – istovremeno dok se vode krivični postupci protiv tajkuna i funkcionera bivše vlasti za korupciju, preduzeća koja su bila predmet korupcije odlaze u stečaj i njihovi radnici sada imaju još manje šanse da zaštite svoja radna mesta nego što su imali pre nego što je avgusta prošle godine otpočela Vladina antikorupcijska kampanja.

Višegodišnji naponi radnika da zaštite svoje fabrike borbom kroz institucije privatizacije i javnim pritiskom na vlast da postupa u skladu sa svojom retorikom, u najvećoj meri su stvorili „antikorupcijski“ politički prostor koji sadašnja vlada koristi da sebe proglasi drugačijom od prethodnih. Međutim, čak i ako prihvatimo da je sadašnja vlada izuzetna po tome što hapsi bivše ministre, što oni sami sebi nisu hteli da rade dok su bili na vlasti, efekti njene izuzetnosti po opljačkana preduzeća i radnike su isti, po negde čak i gori nego što su bili efekti postupanja pohapšenih, bez sumnje korumpiranih ministara.

Rečju, nije se promenilo ništa, barem ne na bolje.

Jedini pozitivan učinak vladine „borbe protiv korupcije“ jeste sve dublje razumevanje radnika u Srbiji da u privatizaciji, vladavini prava i evropskim integracijama nema mesta za njih. Ovu lekciju su skupo platili – nestankom svojih radnih mesta u stečaju i bankrotu, životima onih koji nisu izdržali iscrpljujuće antikorupcijske borbe. Ove borbe nisu dovele do trajnijeg rešenja za pojedinačna preduzeća (mada su u nekima od njih radnici uspevali da na duže vreme uspostave svoju upravu, čak i na više godina), znanje i iskustvo akumulirano tokom borbe osposobilo je radničke grupe

koje su učestvovala u seriji razgovora „Javni prostor vs. društveni prostor – ekonomska demokratija kao mesto govora“ da koncipiraju svoj predlog kako da se propisi o stečaju promene i omogućće svim radnicima da ponovo upravljaju otetom društvenom imovinom i dobiju šansu da ponovo pokrenu svoja preduzeća.

Rešenja koja predlažu radnici i građani ne nailaze ni na kakav odgovor vlasti, niti imaju bilo kakav efekat na pretežni deo medija i civilnog društva. To smo u deceniji korupcije i antikorupcije vrlo dobro naučili. Procedura za podnošenje predloga parlamentu za izmenu ili donošenje novog zakona, takozvane „narodne inicijative“, prekomplikovana je i preskupa za većinu građana, a daje nam samo pravo da naš predlog dođe na skupštinsko glasanje i bude odbijen bez ikakvog obrazloženja. Formulacija radničkog predloga zakona o stečaju, na kojoj smo radili proteklih meseci, privodi se kraju. U različitim fazama postupka „narodne inicijative“, po različitim skupštinskim odborima i komisijama i drugim vidovima uskraćenosti građana za političko odlučivanje, u ovom trenutku se nalazi na desetine predloga zakona građanskih grupa i udruženja iz raznih oblasti. Činjenica da su se prihvatili posla koji u vladavini prava „pripada“ parlamentu, već sama po sebi govori o njihovom odbacivanju sistema i traganju za putevima ka direktnoj demokratiji. Kako da realizujemo inicijative koje država ne želi da prihvati, čak ni da čuje?

ŠTA KAD NEĆE EVROPSKA UNIJA?

Marta 2012. godine je Evropski parlament doneo Rezoluciju o procesu evropskih integracija Srbije B7 - 0000/2012, u kojoj je pozvao vlasti u Srbiji da „odmah izvrše proveru kontraverznih slučajeva privatizacije i prodaje dvadeset četiri kompanije, za koje Evropska komisija smatra da postoje ozbiljne sumnje u pogledu zakonitosti, uključujući: Sartid, Jugoremediju, Mobtel, C - market i ATP Vojvodinu“.

Većina od dvadeset četiri kontroverzna slučaja na koje je tadašnjoj Vladi ukazala Evropska komisija, došli su do javnosti i evropskih institucija zahvaljujući dokazima o kršenju zakona koje su izneli radnici, nastojeći da zaštite svoja prava u postupku privatizacije. Veliki broj radnika se nakon rezolucije ponadao da je Evropska unija podržala njihove zahteve i da će „provera kontraverznih slučajeva privatizacije“ dovesti do obeštećenja i oporavka opljačkanih fabrika i opstanka radnih mesta.

Avgusta prošle godine, nova Vlada je pokrenula antikorupcijsku kampanju obećavajući razrešenje 24 sporne privatizacije. Kampanja je započela protivpravnim hapšenjem rukovodilaca Jugoremedije i Pen farme, višegodišnjih lidera borbe zrenjaninskih radnika i malih akcionara. Vlast je hapšenje onih koji su se borili protiv korupcije predstavila kao rešenje „afere Jugoremedija“. Kampanja je potom nastavljena hapšenjem više poznatih tajkuna i funkcionera bivše vlasti, istovremeno dok 24 opljačkana preduzeća jedno za drugim ubrzano gube šansu da ikada ponovo prorade: odlaze u stečaj, a ona koja su već bila u stečaju nestaju u ubrzanoj rasprodaji imovine. Vladina „borba protiv korupcije“ je početkom ove godine dobila najbolje ocene iz Brisela. Zvaničnici Evropske unije smatraju da se na ovaj način izvršava njihov nalog iz marta prošle godine.

Očekivanje radnika u Srbiji da će borba protiv korupcije po nalogu EU obešteti njihove fabrike i sačuvati radna mesta, potpuno je iznevereno. Ako se ima u vidu definicija korupcije iz Rezolucije (97) 24 o dvadeset vodećih principa u borbi protiv korupcije Saveta Evrope (usvojeni na 101. zasedanju Komiteta ministara SE 6. novembra 1997.) i Krivično pravne konvencije o korupciji Saveta Evrope (Evropski

ugovori broj 173, Strazbur, 27. januar 1999.), moglo bi se reći da nije ni trebalo puno da očekuju, jer EU ne prepoznaje korupciju u procesu privatizacije kao poseban problem van podmićivanja i trgovine uticajima državnih službenika, pa samim tim ne prepoznaje ni obeštećenje i oporavak fabrika opljačkanih u privatizaciji kao deo borbe protiv korupcije. U najboljem slučaju, radnici su od evropske antikorupcije mogli očekivati orden „duvača u pištaljke“, da ga prikaže uz druge počasti „gubitnika tranzicije“. U slučaju Jugoremedije nisu dobili čak ni to, već su naprotiv pohapšeni i oklevetani da su sami opljačkali svoju fabriku, koja ja potom gurnuta u stečaj.

Međutim, očekivanja radnika koji učestvuju u ovim diskusijama bila su mnogo složenija od pukog poverenja u „vladavinu prava“ i „evropske integracije“. Oni su smatrali da će im kao ključnim akterima borbe protiv korupcije biti priznato pravo da makar kao građani, ako već ne kao radnici, učestvuju u oblikovanju i sprovođenju politike podstaknute otvaranjem 24 „korupcionaške afere“. Kao ni Vlada Srbije, ni Evropska unija nije ih priznala kao građane.

Rezultati antikorupcijske kampanje Vlade Srbije u potpunosti su u skladu sa potrebom EU da u zemljama poput Srbije ima stabilno i prazno tržište. Stabilnost je omogućena hapšenjima. Tržište se prazni stečajevima i rasprodajom imovine opljačkanih fabrika. Evropske institucije koje su na predstavkama i dokazima radnika i malih akcionara artikulisale antikorupcijske naloge vlastima u Srbiji, od avgusta prošle godine na nove dopise radnika 24 opljačkana preduzeća odgovaraju da „nisu nadležni“.

KO PLAĆA CENU „REINDUSTRIJALIZACIJE“?

Postepena liberalizacija propisa koji regulišu privredne i radne odnose, i naporedo sa njome privatizacija društvenih preduzeća po cenama daleko nižim od realnih, odvija se od početka devedesetih godina u različitim formama, sa uvek istim proklamovanim ciljevima – da će „reforme“ stvoriti ambijent koji će privući strane investitore, a oni će onda unaprediti menadžment i proizvodnju i sačuvati radna mesta. Ništa od proklamovanih ciljeva nije ispunjeno, a „reforme“ su iskoristili perači novca i trgovci nekretninama, pod čijom su upravom privatizovana preduzeća uglavnom završila u stečaju.

Zaključivši iz prethodno opisanih rezultata da liberalizacija tržišta i prodaja preduzeća budzašto nisu dovoljan podsticaj za „strateške partnere“, Vlada je pre nekoliko godina pod firmom „reindustrijalizacije“ počela da plaća stranim kompanijama otvaranje pogona u Srbiji „po radnom mestu“. Javnosti poznati iznosi kreću se od 3 do čak 10 hiljada evra po jednom zaposlenom radniku. Koliko je novca do sada odobreno stranim investitorima po ovom osnovu javnosti nije poznato, a mediji su nedavno objavili podatak da su neke od ovih kompanija, nakon neuspeha da otvore pogone u Srbiji i angažuju ugovoren broj radnika, vratile u budžet Republike Srbije skoro tri miliona evra, i to bez ikakve kamate, iako su pojedini od njih dobili ova sredstva još 2007. godine! Ovaj podatak sam po sebi dovoljno govori o uspehu „reindustrijalizacije“. Sa druge strane, država je 2011. godine nakon hapšenja Jovice Stefanovića Ninija odbila da podrži oporavak Srboleka pod upravom radnika-akcionara, koji od Vlade nisu tražili ni dinara, samo da bude garant kod poslovnih banaka da se Srboleku odobri grejs period za otplatu kredita; u Jugoremediji, država je odbila da podigne cene njenih lekova iznad proizvođačkih. Sa istim problemima součavaju se svi privredni subjekti u Srbiji koji nisu pod partijskom ili tajkunskom kontrolom.

Ukupnu vrednost svih podsticaja datih stranim investitorima vrlo je teško utvrditi ako se ima u vidu da je pored plaćanja „po radniku“, država odobrila ovim kompanijama brojne druge pogodnosti i usluge, oslobodila ih različitih dadžbina, ili je čak, kao u slučaju Fiata, bila suinvestitor u otvaranju novih zajedničkih preduzeća, od kojih profit uzima samo strani investitor. Najveću cenu „reindustrijalizacije“ ipak plaćaju radnici: kako oni u čije zaposlenje smo „investirali“, na šta nam ukazuje nedavno grebanje pretećih poruka stranom investitoru na automobilima u Fiatovoj fabrici u Kragujevcu, tako i oni koji su zbog privatizacije ostali bez svojih fabrika, i sada im je ostalo samo da čekaju da država podmiti još nekog „strateškog partnera“ i otvori još par novih radnih mesta.

Incident u Fiatu je po mnogo čemu novina u javnosti kapitalističke Srbije, između ostalog i po tome što su sve dosadašnje informacije o položaju radnika koje su se iz pogona velikih korporacija probijale do mejnstrim medija, bile o kršenju njihovih prava iz radnog odnosa (u pogonima Jure u Rači i sl.). Sada po prvi put vidimo da radnici „uzvraćaju udarac“, sa svim dobrim i lošim efektima koje „hajdučija“ sa sobom nosi.

Kako razumemo incident u Fiatu i njegove aktere?

VRATITI FABRIKE RADNICIMA. KAKO I KOME?

Pojedini ekonomisti smatraju da Vlada treba, umesto najavljenog restrukturiranja 175 društvenih preduzeća do 30. juna 2014. godine, da ih vrati zaposlenima, koji bi postali akcionari, i da im za oživljavanje firmi dodeli jednokratne pomoći iz budžeta i povoljne kredite na srednji i duži rok. Ekonomista Slobodan Komazec smatra da su „društvena preduzeća vlasništvo radnika stvarano više od 50 godina, čiji je kapital obnavljan nekoliko puta u tom vremenskom razdoblju, a 50.000 ljudi, za koje se najavljuje da će ostati bez posla nakon stečaja jednog dela od 175 pomenutih preduzeća, nisu zaslužili da ih neko izbací na ulicu posle toliko godina rada“.

Nakon dve i po decenije duge pljačke, gubljenja tržišta i tehnološkog i svakog drugog zaostajanja, ponovno oživljavanje za veliki broj firmi u Srbiji predstavlja gotovo nemoguću misiju. Ipak, mnogi radnici su voljni da pokušaju.

Radnici *Zastave elektro* iz Rače su septembra 2009. godine uspeli da dokažu da je njihov kupac Ranko Dejanović prekršio ugovor o privatizaciji i upropastio preduzeće. Višemesečna borba radnika *Zastave elektro* da dokažu kršenje zakona i ugovora, vođena je sa osnovnim zahtevom da fabrika ponovo proradi i da se radnici vrate na posao. Njihovu borbu dodatno je zakomplikovala činjenica da je kupac firme suprug tadašnje predsednice Narodne skupštine i današnje ministarke zdravlja, potpredsednice SPS Slavice Đukić Dejanović. Primorani da prihvate argumente radnika, Ivica Dačić i njegov tadašnji savetnik za evropske integracije, poslovni partner bračnog para Dejanović i pregovarač sa pobunjenim radnicima Ivica Tončev, smislili su da Ranko Dejanović „vrati fabriku radnicima“. Radnici su odbili „poklon“, sa obrazloženjem da ne žele upravu nad zaduženom fabrikom koja je zahvaljujući Dejanovićevom lošem poslovanju izgubila ugovore i sa domaćim (*Zastava automobili*) i sa stranim partnerima (multinacionalna kompanija *Delfi*), od kojih je zavisio praktično celokupan plasman proizvoda *Zastave elektro*. Fabriku je preuzelo Dinkićevo ministarstvo, gurnulo je u stečaj, prenelo dugove na državu i prodalo imovinu *Zastave elektro* južnokorejskoj korporaciji *Jura*. Radnicima je ponuđeno da uzmu otpremnine u *Zastavi elektro* koja više ne postoji, ili da se odreknu otpremnina

ako se zaposle u *Juri* po prekarnim uslovima. Većina je uzela otpremnine, a Dinkić ih je u javnosti optužio za licemerje, jer su godinu dana ranije štrajkovali zahtevajući pokretanje firme i povratak na posao.

Ovaj primer ilustruje samo deo problema koji se kriju iza deklarativnog „vraćanja fabrika radnicima“. Kakve mere su potrebne da se „vraćanje fabrika radnicima“ ne završi neuspehom, za koji bi na kraju sami radnici bili okrivljeni?

Drugo važno pitanje je ko ima pravo na restituciju nekadašnjih društvenih fabrika koju danas predlažu ekonomisti. Društvena svojina nije se odnosila samo na radnike zaposlene u konkretnom preduzeću, već na čitavo društvo. Da li pravo na restituciju društvene svojine imaju i nezaposleni radnici i drugi delovi društva koji su njihni sukcesori, i koji su podjednako kao i zaposleni u 175 preduzeća u restrukturiranju podelili posledice ratova i pljačke?

PRAVO NA REORGANIZACIJU DRUŠTVENIH PREDUZEĆA

Na dosadašnjim diskusijama na kojima smo razmatrali različite aspekte koncepta novog zakona o stečaju, prihvatili smo kao jedno od njegovih osnovnih načela da društvena preduzeća koja su iz procesa privatizacije otišla u stečaj moraju imati drugačiji tretman od ostalih preduzeća u stečaju, u smislu da se prednost mora dati njihovoj reorganizaciji. Pravo na reorganizaciju naših opljačkanih fabrika, starije je od prava poverilaca na obeštećenje, koje ne negiramo, ali koje ne može biti prioritet. Ne tražimo dakle da preduzeća opljačkana u privatizaciji ne vraćaju dugove, već da im se omoguće realni uslovi za ponovno pokretanje proizvodnje, iz koje bi onda vraćali dugove u razumnim rokovima.

Takođe smo se saglasili da bivši radnici preduzeća u stečaju moraju imati prednost prilikom podnošenja programa reorganizacije u odnosu na ostale poverioce, i da se pravo na reorganizaciju ne može utvrđivati na osnovu procenta od ukupnih potraživanja, kao što je to sada slučaj, već da ovo pravo pre drugih poverilaca treba da ima grupa radnika koja okuplja kvalifikovani procenat od njihovog ukupnog broja (predlog je da to bude 30% od svih radnika u trenutku stečaja).

Tokom diskusija se postavilo pitanje ko još pored ranije zaposlenih radnika ima pravo na reorganizaciju društvenih preduzeća? Imovina koja je nakon privatizacije završila u stečaju, nasleđe je čitavog društva. Prema tome, pravo da nad ovom imovinom preuzmu upravljanje i pokušaju organizaciju proizvodnje, nemaju samo oni (bivši) radnici koji su u konkretnim preduzećima bili formalno zaposleni pre privatizacije i stečaja, već su to pravo nasledili svi radnici od kojih je društvena imovina opljačkana tokom devedesetih, a zatim i formalno oduzeta na neustavan način Zakonom o privatizaciji iz 2001. godine: radnici koji su poslani u rat i vratili se iz njega u svoja opljačkana preduzeća koja danas više ne postoje, drugi nezaposleni radnici koji su ostali bez posla u privatizaciji, mladi radnici kojima je društvena svojina oduzeta pre nego što su se rodili...

Smatramo da, ukoliko ranije zaposleni radnici konkretnih preduzeća nisu zainteresovani da konzumiraju svoje pravo na reorganizaciju, to pravo treba da pripadne drugim radnicima koji su takođe naslednici prava na upravljanje društvenom svojinom.

Smatramo da ovo načelo treba shodno primeniti i u pravu na restrukturiranje 175 društvenih preduzeća koja još uvek nisu u stečaju, a čije „konačno rešenje“ Vlada najavljuje za 30. jun sledeće godine.

Neprecizno uvođenje ovog načela u propise može postati izvor velikih zloupotreba. U privatizaciji se, na primer, često dešavalo da tajkuni koriste grupe njima lojalnih radnika da se nadmeću za kupovinu preduzeća kao „konzorcijum zaposlenih“, ili da de facto upravljaju preduzećem tako što kontrolišu dovoljan broj radnika-akcionara koji su formalni vlasnici. Takođe su veliki broj zgrada u Beogradu svojevremeno nadzidivale fingirane „stambene zadruge“, iza kojih su stajale velike građevinske firme koje su stanove zapravo gradile za tržište. Na koji način se pravo svih radnika na reorganizaciju društvenih preduzeća može ugraditi u zakon o stečaju, a da ne dovede do zloupotreba? Drugim rečima, šta kvalifikuje radničke grupe za ostvarivanje ovog prava?

MOGU LI SE PREDUZEĆA “POVERITI NA UPRAVLJANJE” RADNICIMA?

Još uvek važeći model privatizacije godinama je omogućavao da, kako se to u radničkom žargonu govorilo, “preduzeća kupuju sama sebe”. Naime, Agencija za privatizaciju je u kupoprodajnim ugovorima gotovo uvek davala kupcima pravo da cenu plaćaju u više godišnjih rata, tako da su zapravo samo prvu ratu plaćali svojim novcem, a ostatak od profita privatizovanog preduzeća. Ovu praksu, koja se do sada u javnosti smatrala “rupom u zakonu” i “sivom zonom” privatizacije, legalizovaće aktuelna Vlada – nacrt novog zakona o privatizaciji predviđa mogućnost da se preduzeće poveri na upravljanje ponuđačima odgovarajućeg boniteta i sa dobrom poslovnom idejom na rok od pet i više godina, sa opcijom kupovine kapitala po isteku roka. Dok traje upravljanje ponuđač ima pravo na deo profita, u procentu koji unapred dogovori sa Agencijom.

Na prethodnim okruglim stolovima smo više puta ponovili stav da država nema pravo da prodaje društvenu imovinu. Samim tim, nema ni pravo da je “poverava” na upravljanje. Ipak, ako uvođenje modela privatizacije koji se zasniva na poslovnoj ideji i bonitetu ponuđača, a ne na njegovim finansijskim mogućnostima, daje mogućnost i radnicima da preuzmu neprivatizovana preduzeća, onda tu mogućnost treba ozbiljno razmotriti.

Za proteklih dvanaest godina radnici su se često okupljali u konzorcijume sa ciljem da kupe svoja preduzeća. Retki su to i uspevali, a najveći deo nikada nije ni došao u priliku da se nadmeće na aukciji ili tenderu – eliminisani su zbog toga što su banke odbijale da im daju potrebne garancije za isplatu kupoprodajne cene, investiciona ulaganja i sl. Prava koja zakon daje kupcima u privatizaciji, u stvarnosti radnicima do sada nisu bila dostupna, a budući da nacrt novog zakona predviđa procenjivanje boniteta kupca, realan je bojazan da će se po tom osnovu i dalje diskvalifikovati radnici koji imaju ideje i inicijativu da se okušaju kao preduzetnici.

Kakve podsticajne mere treba uneti u novi model privatizacije da bi radnici koji imaju plan za budućnost svojih preduzeća mogli da se nadmeću za upravljanje ravnopravno sa ponuđačima koji su unapred privilegovani činjenicom da uživaju “poverenje” sistema?

* * *

Iz ovih razgovora proistekao je predlož načela za izmenu Zakona o stečaju, koji smo 24. decembra 2013. godine dostavili Ministarstvu pravde.

Načela možete preuzeti na linku <http://www.uciteljneznalica.org/news--900.htm>.

Vlada je 30. decembra usvojila predloge izmena Zakona o stečaju i Zakona o privatizaciji koji je pripremilo Ministarstvo privrede i uputila ih Narodnoj skupštini na usvajanje po hitnoj proceduri, dakle bez javne rasprave, zbog čega smo 9. januara uputili inicijativu Ustavnom sudu za ocenu ustavnosti načina donošenja ovih izmena.